

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitászó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, február 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk:** Egy színházi est moráljai.
- A képviselőház ülése.**
- Kevesebb hivatalnokot!**
- Az iskolások új rendje.**
- A tomesvári Hentis-émlék.**
- Az aradi elgányok telepítése.**
- Az irodalmi szakosztály ülése.**
- A pápa jubileuma.**
- Lohengrin.**
- A kenyér-zsúr.**
- Béhm ügye a vádtanács előtt.**
- Székhámas hírlapíró Araden.**
- Egy huszárkapitány bravúrja.**
- Giron váltói.**
- Tárca: Rettenetes élet.** Irta: Szabó Ferenc.
- Regény-Csarnek: A távollevő.** Irta: Montégut Maurice.

Egy színházi est moráljai.

Arad, február 20

A mikor az olvasó észreveszi, hogy emez öreg-betűs írásban a *Lohengrin*-ről esik szó: nehogy azt higgye, hogy a szinibírálat rossz helyre tévedt. Bármilyen nevezetes színházi csemény legyen is a bayreuthi mester remekének aradi előadása: ez még nem adna egymagában okot arra, hogy a politika meg a közélet problémáit annak kedvéért egy napra leszorítsuk a lap első oldalán őket megillető tisztes hasábkokról. Sőt azok is csalódnak, a kik olyképen vélekednek: ahán, most előkerül az operai szubvenció ügye. Nincs kétség benne, hogy a Lohengrin-előadás után szó eshetnék erről is; joggal provokálnánk a színészet támogatásával zsongóan bánó kormány figyelmét erre a

nevezetes estre; de hát ez se célja ennek, a vezető helyre szánt cikkeknek.

A Lohengrin-előadásnak egyik nevezetessége, hogy a játékban, az előadásban szerepe jutott az *aradi dalosok testületének*, tehát egy társadalmi egyesületnek. Tudunkkal ez az első eset az aradi színpadon. Ha nem, ugy is mindegy. A nevezetes azonban az, hogy lehullott a hivatásos énekeseket a műkedvelő „hanganyag”-tól elválasztó kínai fal. Azok, akik az éneket, zenét nem kenyérkeresetből, de szintén arravalósággal, szakértelemmel művelik, lelkes örömmel siettek a segítségére a színháznak egy kiváló, szinte bravuros színházi esemény megteremtésében. Ha valaki ezelőtt csak ezt a két szót ejtette volna ki: Lohengrin a vidéken, — micsoda jóízű mosolylyal fogadták volna a zene muzsájának titkos tanácsosai!

Azonban ennek a dolognak, a melyről szólunk, nem a jelenben, hanem a jövőben van jelentősége, — a mennyiben tudniillik a mai esemény állandó gyakorlattá válik. Ha a dalos-testületek erői állandóan kiegészítik a vidéki operaelőadásokat (s ez a segítség az utóbbiakra kétségtelenül ráfér) ez a legjobb módja lesz az új tehetségek fölfedezésének, kiművelésének. Sok embernek, bármekkora kincsesbánya van a hangszálaiban, nem áll módjában, hogy konzervatóriumokat hallgasson, mesterekhez járjon, a bizonytalan siker fejében. Iskola élküi pedig szinte értéktelen marad s eltemetődik a vidéken. A kincsparlagon hever, ezalatt pedig a színházak kétségbeesetten keresnek jó, új tenoristá-

kat. Az ilyen állapotnak eredménye, hogy a magyar királyi operaház külföldről importál énekeseket: holott arra nem lehet megesküdni, hogy hasonló „hang-anyagot” nem lehetne itthon is fölfedezni. Csak-hogy persze, ez a fölfedezés roppant bajos, mikor a Diogenesnek, aki hangot keres, lámpájával a hivatalokba, műhelyekbe és a polgári foglalkozás ezer más zugai-
 ba kell érte menni.

Azonban, ha a dalegyesületek állandó kapcsolatba jutnak a színházakkal, az ily egyesületek mindegyike „levezető csatornája” lesz azoknak a tehetségeknek, akik akadnak. Talán most nincsenek fenoménnek közöttük: bizonyos, hogy akadhatnak, s ennek kedvéért érdemes ezt a kapcsolatot fenntartani, a melynek még egy üdvös eredménye van: emeli az opera-előadások összhatását, értékét.

A dalegyesületeknek — vagy a hogy a régi rossz magyar nevükön mondják: a dalárdáknak, a dalár-egyesületeknek — megszűnt a régi hivatásuk, a mely a dal hatalmát tisztán kulturális célokra kívánta értékesíteni. A dalosversenyeknek ma már gyakorlati értéke nincsen. A hazafias ünnepek alkalmával derék, dicséretes szolgálatot tesznek a dalosegyesületek, — de ezzel ki van merítve a régi programjuknak ma is életrevaló része. Vannak városok — a helyzet ismerői tudni fogják, hogy ez Aradra nem illik — a hol a dalosegyesületek pusztán név-, születésnap, keresztelői funkcionáriusok. Nincsen erőpazarlás, a melyet jobban lehetne kárhóztatni, mint ezt. Profanizálása a j termé-

TÁRCA

Rettenetes élet.

Irta: Szabó Ferenc.

E szavakat egy ágyban heverésző ifju intézte a magasba, hová kavargó cigaretta-felhőket eregetett s míg cigarettáját kivette szájából, nagy igyekvést fejtett ki, hogy bajsz-tartóját valahogyan félre ne billentse.

Az ágy előtti széken fényes tiszt ruhák heverték, melyeken táncolva szökölt az ablakredőn beszűrődő napvilág s egyenesen belevesztett a kékes füstfelhőbe, mintha követni akarta volna a tiszt ur tekintetét, hogy voltképpen miféle megcsodálni való van a kipingált padláson?

— Zsán, hogy állunk? Ott van a tárcám, tekints bele... Előbb azonban adj egy cigarettát a bluzomból...

Zsán meg se mozdult, csak úgy fé vállról szúrte ki:

— Nincs... kettő volt... az egyiket elszívtam magam.

— Hm, nem is rossz. Pedig nem a kend kurtanyelű kéményének való volt. Darabja forint volt a loversenyen.

Zsán nem is hunyorított, természetesnek találta a cigarettázásban rejlő élvezet megosztását; két szétrágott szalmájú virzsinát húzott

ki mellzsebéből. A tiszt ur hajította el mind a kettőt, ki hónap elején abban a téves hitben élt, hogy két szippantás egy ilyen jószágból unos-untig elég, a harmadik már mérgezsámba megy. Zsán azonban, mint filozófus-kedély, pontosan felszedegette s alkalomadtán visszakínálgatta.

— Rettenetes élet! Söhajtott a tiszt s intett, hogy a virzsinát helyezze a szivartárcába. — Hát pénzünk van-e Zsán?

— Tegnap is a slepp kard árából parádeztünk.

— Nincs egyéb becsapni való az egész házban?

— Talán... Az az aranypókháló, amelyet attól a komédiásnétól kapott, ha csak nem talmi, mert nem igen lehet hinni az efféle népben.

— János! pattogott a tiszt, ez egyszer régi nevével szólítva szolgáját, ki gyerekkori pajtása volt. Innen volt a bizalmas viszony közöttük. — Tanuld meg, hogy tiszteletlenül ne nyilatkozz azokról, akikkel érintkezem. Az a hölgy magas születésű művésznő, akinek mosolyáért bárók, grófok, hercegek vetekednek... Hanem a te csatífütykös-fejed nem érti az efféléket... Ez a karperec nem eladó!... Gondolj ki más valamit.

— Ha csak magamat zálogba nem teszem. Amink volt, utolsó szegig a zsidóhoz került... Még a himzett papucsot is beraktam — három hatosért.

— Megveszekedél?... Hogy mertél erre vetemedni a hirem nélkül? — pattant fel a tiszt s olyanformán tett, mintha megnehezített volna. Hátha bakancssziját vágatok a hátadból!

— Gyalázatnak elég nagy gyalázat lesz, főképen ha valami bundás kapná a lábára... De ne kiabáljon úgy az urfi, mert a bajusza egy szálig kibújik a tokjából... Elsején kiváltom, ha olyan nagyon sajnálja. Ambar egy garast sem adnék érte, de még azért sem aki fabrikálta... No, jól van, nem beszélék többet... Itt van három picula, megspórolva a víz árából... Reggelire elég lesz.

— Rettenetes élet! — söhajtott a tiszt. Es most öltözködni kezdett, lassan magára szedte a ruháit, elkészítette a mosdóvizet, melyben minden volt, még boresszencia is, csak éppen viz nem; aztán a tükör elé állva, elmerült a saját képmása szemléletében s kedvetlenül söhajtott:

— Rettenetes!
 Igaza volt: rettenetes munka állt előtte. Nro 1. Szappanhabot kellett verni, még pedig nem könnyen habzó, közönséges szappanból, hanem valóságos „Savon Surfin”-ból, melynek az a bosszantó tulajdonsága van, hogy habzás közben megszárad. Nro 2. Állát egy félóra ki kellett sajátíttatnia János ural, ki istent-kísértő füttyszó között szokta végezni rajta a szakállírtás világhírhatalmú feladatát s még

szet szent adományainak, ha még oly kis mértékben van is.

A dalos egyesületek új hivatása és a vidéki szinigazgatók új programja legyen tehát, hogy az operaelőadások keretében a színház és a polgári dalosok között a kapcsolatot megteremtse és fönntartsa. Kezdetben talán nem is fog szenzációs, külföldet behírlő fölfedezésekhez vezetni; de ha csak közép tehetségeket szerez meg és képez ki a színpad számára, akkor is nagy eredménye lesz. Hogy is variálta egy zenekritikus a Széchenyi híres mondását? „Oly kevés a jó hang ebben az országban, hogy még az apagyilkosnak is meg kell kegyelmezni, ha tenorista.“

+

Kilépés a szabadelvű pártból. Laszkáry Gyula, a dunán-inneni ág. ev. egyházkerület felügyelője, főrendiházi tag Podmaniczky Frigyes báróhoz, a szabadelvűpárt elnökéhez intézett levelében bejelenti, hogy a szabadelvűpárt kötelékéből kilép. Hír szerint kilépésének egyik oka a horvát utlevelék tárgyában benyújtott törvényjavaslat, másik oka pedig a katonai javaslat iránt érzett ellenszenv.

A katonai javaslatok Bécsben. Bécsi tudósítók táviratozza, hogy a katonai javaslatok tárgyalását ma éjjel után félkettőkor befejezték. Klofac indítványozta az ülés félbeszakítását, de 216 szavazattal 53 ellen leszavazták. Beszéltek még Noske és Holansky, mire Popowski indítványozta, hogy azonnal fogjanak a harmadik olvasásba. Eldersch (szociáldemokrata) tiltakozik, hogy hajnalban legyen olyan javaslatnak harmadik olvasása, mely oly rengeteg terheket ró a lakosságra. A császárnak a törvényt oda akarják rakni a reggeli kávé mellé, jó lesz oszonnára is. — A sürgősséget kétharmad többséggel és nyomban a törvényt harmadik olvasásban is megszavazták. Iro felkiált: „Habt Acht Gwehr raus! Rechts schaut! és belefog a „Gott erhalte“ éneklésébe. Ezzel az ülés véget ért. Még a második olvasás során a 2. §-hoz elfogadták Chiari indítványát, hogy a magasabb ujoncjutalékok csak akkor lehet sorozni, ha a törvényt Magyarországon elfogadják.

csak meg se remegett a gondolatra, hogy hátha megkarcolja a tiszt ur rozsás arcbrét! Nro 8. Hajából ki kellett szedni a tojásfehérét, a mi nem kis feladat, mert a milyen boldos jószág az a tojás, úgy belecsimpajkodik az egyes tűncsekbe, hogy békés uton nem lehet elválasztani. Hozzá még a János ur kendergébenhez hasonló, durva parasztos keze! Rettenetes!

Lassan, lassan készen lett mégis s levehette orra alól azt a sötét inkvizitort, ki, amig uralma tartott, bilincsekbe verte a kacagás redőit. Kardját feköttötte s miután a nagy álló tükröben kétszer-háromszor végigvillantotta karcu alakját, kifelé indult. Arcán fájdalmas borongás honolt.

Komolyabb kaja azonban nem volt, csak éppen, hogy végig kellett haladnia a tanácsosok háza előtt, melynek egyik ablakában, kezében regénnyel várakozik az ábrándos Nellike. Mi lenne, ha mosolyt venne észre ac arcán? Legott szerencsés kalandok, csapodár vetélytársnők jutnának eszébe s aztán . . . Pedig kár lenne, mert a kisasszony igen jó párti: beteges és gazdag.

(Az igazat megvallva, Nelli kisasszony nem az igazi. Akiért nem egy bajusztartó nyugét, hanem az egész Atlasz terhét elhordaná, az a csillagszemű angyal a másik utcában lakik. Arra felé délután szokott sétálni, miután egy fél napi ábrándozás által biztosította Nellikét, hogy ő a kiválasztott, de — rezervában.)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 20.

Az obstrukció ma teljesen csendes mederben folyt. Az ülés is csak tizenegy órakor kezdődött, mert a kormány és több képviselő a budavári Mátyás-templomban voltak misét hallgatni XIII. Leó pápa 25 éves jubileuma alkalmából. De mint rendszeren fél 11-kor a normális ülések idején, úgy ma már fél 12 volt, a mikor Apponyi az ülést megnyitotta. Már Bizony Ákos beszélt, a mikor Fejérváry báró miniszter vidáman a terembe jött, no, valóban nem volt szükség a jelenlétére.

Bizony Ákos bizony nem bántotta.

Fejérváry unottan pödörgette a bajuszát, majd meglátva volt segédét, Hadik-Barkóczy grófot, odasielt hozzá, megmutatta neki „se besült“ kezét, bizonyítva ezzel, hogy semmi baja sincsen.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11 kor nyitja meg az ülést és bemutatja az irományokat.

Belicska Béni előadó jelenti, hogy Cioján János mandátumát igazolták.

Neményi Ambrus előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az 1903. évi költségvetésről.

(Az ujoncjavaslat.)

Bizony Ákos: Nem ért bár a katonai ügyekhez, szakértőnek sem tartja magát, de mégis felszólal, hogy bizonyítsa, mennyire joga van a magyar nemzetnek megkövetelni azt, hogy a magyar hadseregben magyar legyen a vezénnyelv. Ezt történelmi visszpillantásban bizonyítja. Kezdi a mohácsi vészről. (Zaj.)

Kubik Béla: Halljuk! Halljuk a szónokot! Ne diskuráljanak!

Felkiáltások jobbról: Ne rendelkezék! Maga nem elnök!

Kubik Béla: Ha nem tetszik, menjenek a folyósóra.

Bizony Ákos: Sorra megy a Habsburgokon és bemutatja, illetve felolvassa II. Ferdinánd két levelét, a melyek a hadsereg nyelvéről szólnak. A rendi alkotmányról szól ezután. Majd azt vitatja, hogy a közös hadsereg nemcsak alkotmányunkra veszedelmes, hanem jogi érdekeinkre is.

(Tüzérség a honvédségnek.)

Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány terjesszen a Ház elé javaslatot a m. kir. honvédségnek tüzérséggel leendő felszerelésére

Egy pár epedő tekintet . . . s a tiszt ur belépett a kávéházba. A máskor oly élénk teremek kihaltak: egyetlen egy félszemű pincér ugrált elébe s ez is olyan álmos volt, hogy neki ment a kályhának, holott is dadogva kért bocsánatot, hogy egy ilyen magas vendég kiszolgálására maga sietett. De mikor mindenki alszik a nagy dárídó után.

— Zsófiika kisasszony is?

— O is. Reggelig táncolt . . . elfáradt.

— Rettenetes! (Es neki otthon kellett ülnie, míg Zsófiika végig égette napraforgó szemével vagy két tucat gavallér szívét!

— Szolgálhatok valamivel?

— Igen. Teremtsen elő vagy kettőt a Zsófiika táncosai közül, hadd vágjam le a fülét . . . Azaz hozzon egy cigarettát meg egy pohár vizet! S a János urtól kapott három hatost büszkén dobta a visszaérkező pincér elé.

Az utcán jöttek-mentek az emberek. A tiszt ur monokliját a szemére csapva, kihívó dőllyfel törtetett nekik. Valami úgy csiklandozta az idegeit. Szeretett volna összekaszabolni valakit, hogy a szétomló sár egyik paránya ne ismerje meg a másikat. Azonban tiszteletteljesen kitértek előle; még köszöntötték is.

— Rettenetes élet! Hát már verekedni sem lehet a mai világban?

Nagynehezen eljött a dél. Az utcán meg-ritkultak a járókelők. Az sem volt, akinek a haragos ember — gondolatban — egy két magyar ötöst kínálhatott volna. Haza mentek ele-

nézve. Kéri ezután a miniszterelnököt, hasson oda, hogy a javaslatokat visszavonják. Azért fordul a miniszterelnökhöz, mert a honvédelmi miniszter nem jár alkotmányosan el.

Solyomssy Odön báró a jobboldalról tréfásan közbeszól: Feketesárga ember! (Derülség).

Szünet után

Kelemen Béla mint a bíráló bizottság tagja, letette az esküt.

Elnök jelenti, hogy Láng Lajos kereskedelmi miniszter a Ház holnapi ülésén fog válaszolni a tegnap tett interpellációkra.

Ezután Malatinszky György beszélt a javaslat ellen. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben kívánja, hogy a hadseregben a *Gotterhalte* helyett minden alkalommal a *Kölcsy-féle himnusz* alkalmazzák.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Románia és a macedon kérdés.

Bukarest, február 20. A félhivatalos *Independence Roumaine* szovateszi a francia sajtó magatartását Delcassé külügyminiszternek a Macedóniában élő összes fajok egyenjogúsága tárgyában tett legutóbbi nyilatkozataival és Romániának ebben a kérdésben elfoglalt álláspontjával szemben és az mondja, hogy a macedon kérdés megoldásának számolnia kell a faji különbségekkel és mindnyájoknak egyenlően igazságot kell szolgáltatni. Macedóniában nagyszámú román lakosság van, a mely lojalis előőrse a civilizációnak és a rendnek és haladásnak eleme. A nevezett lap bizik benne, hogy a porta őszintén támogatni fogja a nagyhatalmasságoknak azt a törekvését, hogy a macedonai népek sorsának javítására komoly reformokat léptessenek életbe. Romániának azonos érdekei vannak a nagyhatalmasságokkal és őszintén óhajtja a béke fenntartását, a mely lehetővé fogja tenni belső fejlődését, meg lévén győződve róla, hogy Romániának egyetlen érdeke sem fog határain kívül feláldoztatni.

A venezuelai blokád.

New-York, február 20. A mint a *New-York Herald*-nak Portof Spainből táviratozzák, az angol tengerészeti hatóságok kijejelentették, hogy Angliának eltökélt szándéka el nem ismerni azt a blokádát, a melyet Castro esetleg alkalmaz, sőt bármely beavatkozási kísérlet esetén az angol hadihajók *lőt fogják*. A javítás előtt lévő Quail hadihajó felváltásáig a *Rockes* angol hadihajó fogja ellátni a szolgálatot az Orinoko folyón.

get tenni a nyomorult élet követelményeinek, hogy befűtsenek a sárgépezetbe, Maga is betért a vendéglőbe, ahol abonálva volt.

Vidám pohárcsengés, lüktető muzsikaszó fogadta. Valami vidéki gavallér muzsikáltatta magát. A cigányok sokat jelentő mosolygással tekintettek a belépőre. A primás magasra kapta a hegedűje nyelét s hajlongva lépkedett az ajtó felé.

A tiszt ur pillanatig tündött. Mi lenne, ha az a cigány odatoppanna a tányérával, ha a banda, az egész világ rábámulna, hogy mit fog dobni a tányérba? Inkább rémséges éhhalál, hogyszem ezt a szegényt megerje . . . Visszatámolygott . . . Ma tehát nem ebédel . . . Rettenetes élet!

Tépődve haladt át a piac téren. Hová? Merre? Nem törődött vele. Ment, amerre a lépteit meg a faszegett ut vezeték. Így bolyongott utcáról-utára. M-ddig? Csak a jó ég tudta. Szíve meg-megdobbant; titkos sejtelem dobogtatta . . . Egyszer vidám ismerős kacagás ütötte meg a fülét . . . nem is a fülét, egyenesen a szíve táját . . . Rezzenne tekintett fel a szemközti ablakra s megismerte imádott líkáját, azt a kacagó, csillagszerű angyalt, akiért az egész Atlasz terhét panasz nélkül hordozná vállán. Nem egyedül volt az ablakban, hanem egy vidám, boidog ifjúval, akinek gyöngéd odaadásai borult a vállára.

Egy-két pillanatig rájuk meredt, úgy, amint

Kevesebb hivatalnokot!

(A képviselőház pénzügyi-bizottságának javaslatai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 20.

A képviselőház mai ülésén terjesztette be Neményi Ambrus a pénzügyi bizottság előadója, a pénzügyi bizottság általános jelentését az 1903-iki költségvetésről. A bizottsági jelentés a szokásos sablontól eltérőleg merő aktualitás, a mennyiben csupa oly dolgokat világít meg pénzügyi vonatkozásaikban, amelyek ez idő szerint a nagy közvéleményt állandóan foglalkoztatják. Így a jelentés mindjárt legelején fel-említi „a hivatalos állásoknak szinte megdöbbentő sokaságát és az ezen állások további szaporodását célzó sokféle törekvéseket”, valamint annak a szükségességét, hogy a további személyszaporításnak eleje vétessék oly módon, hogy az esetleg még fokozódó hivatalos teendők, amennyiben azok érdemleges munkát involválának és nemcsak a formáságoknak szaporítását jelentik; a jelenlegi személyzetnek célszerű felhasználásával végeztessenek. Ez okból ajánlja, hogy a személyzeti kérdések intézésénél a következő szabályok követhessenek:

1. Az 1903-iki költségvetésben kimutatott személyzeti létszám tekintessék az *adminisztratív szolgálatot illetőleg a tisztviselői normál státusnak*. Oly kivételes esetekben pedig, midőn az adminisztratív szolgálat körében új állásoknak rendszeresítése elkerülhetetlen, ezen rendszeresítés ne történjék a költségvetés során, hanem külön törvény útján. Minden oly törvényjavaslat-hoz, mely új állásoknak rendszeresítésével jár, az összes személyi költségeknek pontos előirányzata csatolandó.

2. Tegyen a kormány az 1904. évi költségvetés betérjésekora a Háznak jelentést arról, történtek-e és mily intézkedések arra nézve, hogy szerzett jogoknak sérelme nélkül minden egyes tárca keretében a létszám leszállíttassék oly uton, hogy a nem feltétlenül szükséges állások üresedésük esetén többé be ne töltsenek, vagy pedig oly uton, hogy az ily állásokban jelenleg alkalmazott, a központi státuson kívüli eső tisztviselők képesítésüknek és rangjuknak megfelelő más munkakört nyerjenek.

3. A kormány tegyen javaslatot a tisztviselői minősítésről szóló 1883. I. törvénycikknek módosításáról.

4. A központba szolgálattételre való berendelések lehetőleg mellőzendők:

kivételes esetekben, ha valamely berendelés el nem kerülhető és egy évnél hosszabb ideig tart, a berendelt tisztviselő illetménye a

a vízbefelő tekint fel az égre, melynek elérhetetlen távolától hiába vár segédelmet. Aztán elkapta a fejét . . . ezt az égietől ellopott boldogságot nem tudta nézni . . . Nasztelenül lépkedett tovább s még a fényes tisztikard sem pengett a kövezeten.

Késő este érkezett haza. Hol járt? Mit csinált? Maga sem tudta. Csak rémlett, hogy valami mély víz mellett vezetett el az útja, melynek fodrozó, suttogó hajjai meglevenülve, hívogatólag tekintettek reá . . . Egyetlen lépés, egy hosszú jéghideg csók s aztán —

Tekintetét mereven szegte a falra, arra a pontra, melynek ékessége két keresztbe tett kard s egy pár vonszóló pisztoly volt. Arcából elszállt a vér s ajka idegesen, görcsösen rángatózott . . . Valami édes kacagást hallott . . . a délutánt, amely fájt, gyötörte a szívét . . . Ugy tetszett, hogy a pisztolyok megszólaltak s egyiknek épp olyan bűvös, csalogató hangja volt mint a vizmorajlás.

Keze remegett, amikor leemelte egyiket a falról. Beletekintett a csövébe, mely a halál, az örök feladás magvát hordozta magában. De nem félt tőle: édes, vasztegető volt a nézése; mint-ha csak az Ika tündérszép szeme sugárzott volna reá . . . Vonta, csalogatta valami, míg végre a csó a homlokára tapadt. Hogy égetett, sugárzott a csonton keresztül is . . . Mindjárt nem érzed ezt a csodás meleget! . . . Mindjárt nem fáj semmi, ne félj!

számviteli utasítás 118. szakasza értelmében a központi igazgatás címén irányoztassék elő, az illető tisztviselő pedig a központi státusba vendő át az illetményeinek megfelelő állásba,

a költségvetés indoklásában közöltessék évről-évre a szolgálattételre a központba berendelt tisztviselőknek kimutatása és javadalma-zása.

5. *Mellőztessék lehetőleg a fizetéstelen tisztviselőknek alkalmazása:*

közölje a kormány a költségvetés során évenként a minden egyes minisztérium központi igazgatásánál alkalmazott fizetéstelen vagy segélyben részesülő tisztviselők számát.

A jelentés indítványozza továbbá, hogy az *államvasutak* költségvetésében a személyi és dologi kiadások pontosan legyenek elkülönítve és végül a) hogy évről-évre a költségvetés indoklásában kimutatás közöltessék arról, hogy a járművekből mennyit selejteztek ki, mennyi a még kiselejtezendő és ezen kiselejtezendőkből mennyi lesz az üzem terhére megújítandó; b) hogy ki legyenek mutatva a h. é. vasutak által forgalmi eszközök beszerzése címén, továbbá építési felügyelet és ellenőrzés címén a MÁV-nak fizetett összegek, valamint az is, hogy ezek az összegek miképpen használtattak fel.

Hasonló irányban bírálja az *állami vasműveket* is kívánja, hogy azoknak mérlegei és zárószámadatai még többrendbeli, most hiányzó adatokkal legyenek felszerelve. Végül pedig kívánja, hogy az államvagyon minden részének és minden nemének kezelése és számadási rendszere tekintetében a lehetőségig ugyanazon elvek és szabályok követhessenek, melyek a *magántulajdonban levő* hasontermészetű üzemek és birtokok tekintetében gyakorlatban vannak. Hogy tehát a forgalmi intézmények a lehetőségig oly módon, mint a magánvasutak, az ipari üzemek oly módon, mint a nyilvános számadásra köteles vállalatok, a mezőgazdasági birtokok pedig úgy, mint a magántulajdon képező hasonló birtokok kezeltesse. Mindezeknek számadásai pedig úgy szerkesztessék, hogy a betéjük fektetett bármi néven nevezett tőkéknek és az érdekükben felvett különböző adosságoknak kamatoztatása, a leírások, selejtezések, a javítások és a beruházások az üzem vagy a birtok számlájának terhére könyveltesse és hogy a pénzügyi kezelésre vonatkozó összes fontosabb adatok évről-évre a törvényhozás elé terjesztessék.

A jelentés ezután sürgeti a *készítések elrendeléséről* szóló törvényjavaslatnak haladéktalan betérjését, miután az 1899. XXXII-ik t.c. a kormányt erre kötelezi és szól a *törvényhatóságok és városi pénzügyek* érdekében, továbbá a *legkisebb jelzáloghitel* érdekében teendő némely intézkedésről, végül pedig figyelmezteti a törvényhozást, hogy a lefolyt évben is a költ-

Egy csettenés . . . egy hangtalan semmi . . . s a tiszt ur, mint nehéz álomból ébredő, bosszusan csapta le asztalára a pisztolyt . . . Nem volt megtöltve . . .

— Zsán! Zsán! — kiáltott rémledezve, mint aki fontos, életbevágó dolgokat vár a hü János megjelenésétől. — Készítsd elő a fodorító vasat. A hajtinkurát keverd össze egy kis szagos olajjal . . . Korán akarok lefeküdni, holnap nehéz munka vár reám . . . No, ne bámulj! Ugy sem érted az effélét . . . Azaz megállj csak, elmondod, hogy ne vethess semmit a szememre . . . Holnap megkérem a Nelli kisasszony kezét . . . Derék, jó lány, ugy-e? Pénze is van . . . Azt hiszem, boldogok leszünk . . .

János ur nem szólt; fűtyölve látott a megszokott munkájához. Azt fűtyölte:

Ezrivel terem a fán a meggy,
Volt szeretóm, de csupán csak egy . . .

Ez bizony olyan szép nóta, hogy akárki meghallgathatta.

Gazdája végig nyújtózott a tükör előtti széken s kedvetlenül dörögte:

— Rettenetes élet!

Pedig igazán nem a nóta végső szavaira gondolt, hogy „az az egy előbb-utóbb sirba fogja vinni”. Ez iránt biztos volt, hogy nem.

segvetésen kívül 89 milliót szavazott meg a pénztári készletek terhére, és hogy a kormány ezen felül még költségvetésileg meg nem állapított tetemes kiadásokat teljesített; az ily költségektől pedig tartózkodni kell, miután az országra immár évek óta nehezendő kedvezetlen gazdasági viszonyok mellett még az is lehetséges, hogy az eddigi jövedelmek visszaesést szenvednek, annál kevésbé várható, hogy az ország oly új jövedelmekre tehetne szert, melyek új kiadásokra jogosítanak.

Az iskolaszék új rendje.

(A miniszter válasza Aradvárosához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Tudvalevő, hogy az *iskolaszékek* részére kiadott új miniszteri utasítás ügyében Arad városa feliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, kérve annak a törvényhatósági jogú városok iskolaszékeinél való meliorizációját. Az új utasítás ugyanis egy kalap alá vette a városi és falusi iskolaszékeket és nem vetett számot a városi iskolaszékek eddigi működésével és hivatásával.

A miniszter most válaszolt Arad városának ezen feliratára. A válasz szerint a miniszter a törvényhatósági jogú városok iskolaszékeire nézve sokat engedett a sérelmes pontokból. Így nem köti meg, illetve nem szállítja le a *tandiját*, hanem megengedi, hogy ezt a városok maguk állapítsák meg; az igazgatókat nem rekeszti ki az iskolaszékekből, és a választásoknál is számot vet az iskolaszék jogkörével. Az iskolaügyek *szellemi részére* vonatkozólag azonban az utasítást nagy részben, eredeti formájában *föntartja*.

A miniszternek a város feliratára küldött válasza így szól:

A községi iskolaszékek, valamint a községi elemi népiskolák tanítói, illetve igazgatótanítói számára az 1902. évi október hó 21. évi 44.246 sz. alatt kiadott Utasítás némely szakasza a szabad királyi és törvényhatósági jogú fővárosok városokban a következőképpen nyer alkalmazást:

a) 2. §. Az igazgatótanítók, amennyiben a tanító testületnek nem volnának egyszersmind megválasztott képviselői, a saját iskolájukra nézve *előadói* ugyan az iskolaszékeknek, de *szavazati joggal* nem bírnak.

A községhez tartozó tanyai iskolák tanító személyzete a község belterületén levő tanító személyzettel egy tanítótestületet képez és ez van jogosítva az iskolaszékbe a képviselő tagot, illetve tagokat megválasztani.

b) Az Utasítás II. fejezete az iskolaszék teendőit az elemi népiskolák anyagi ügyei körül szabályozza. Ugyanezen fejezethez tartozó 82. §. zárópontjában ki van mondva, hogy a törvényhatósági joggal fővárosok és rendezett tanácsú városoknak joguk van a községi iskola összes költségeit közvetlenül házipénztárukból földözteni. Ennélfogva mindazon városoknak, amelyek a községi iskola föntartása felől a városi közköltségvetésben gondoskodnak, szabadságukban áll ezen gyakorlatot ezentúl is föntartani. Minthogy pedig ezen városok maguk gondoskodnak az iskola szükséglettel felől, egyszersmind *maguk állapíthatják meg az iskola jövedelmeit* is, ezek között a *tandijak és fölvételi díjak mennyiségét* azok elengedhetőségét, a tandijkezelés díjazását, — a magántanulók tandiját, stb.

Az ilyen városokban a községi elemi népiskola tantermeinek és egyéb helyiségeinek nem oktatási célokra való átengedése az eddigi gyakorlat szerint történik.

c) Mindazon városokban, ahol külön városi szabályrendelettel *iskola-felügyelői* állás van rendszeresítve, az iskola-felügyelőnek mint iskolaszéki tagnak, kormányhatósági szabályrendelettel körülírt hatásköre *érintetlenül marad*. Szintúgy érintetlenül marad a városi szabályrendeletnek más, p. o. iskolaszéki irattárosi állás rendszeresítésére vonatkozó rendelkezése.

d) a 16. §-nak az iskolaszékek főfogadá-

sára vonatkozó rendelkezése mindazon városokban, ahol ez ügyben a városi szabályrendelet másként intézkedik, nem nyer alkalmazást.

e) Ahol a tanítók helyettesítése felől akár külön helyettesítő tanítók alkalmazása által akár más módon a város a saját erejéből gondoskodik, ott a helyettesítések iránt az iskolaszék (iskolafelügyelő) saját hatáskörében gondoskodik.

f) A községi tanítók választásánál a szabvány módjára nézve (63. §. 8. és 9. pont) az eddigi gyakorlat, illetőleg a városi szabályrendelet idevonatkozó rendelkezése az irányadó.

g) A 105. §-nak az osztálytanítók beosztására vonatkozó rendelkezése a szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott városokban akként nyer alkalmazást, hogy az erre vonatkozó javaslatokat az iskolaszék hagyja jóvá.

Budapesten, 1908. évi február 11-én. *Wlassics Gyula* s. k.

A miniszter leiratával valószínűleg az iskolaszék legközelebbi ülése foglalkozik.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Lohengrin, opera. (Bérlatszűnet.)
Vasárnap: Délután: Nőemancipáció, bohózat.
Este: Monna Vanna, dráma. (Páratlan bérlét.)
Hétfő: Kis fészek, bohózat. (Páros bérlét.)

* **Carolus.** Lapunk színházi rovatát a mai naptól kezdve újra *Carolus* (Dr. Radó Károly) eleven tolla vezeti. *Carolus* régi ismerőse lapunk közönségének; s bár más irányu elfoglaltsága miatt huzamosabb ideig nélkülözniük kellett munkásságát e rovatban, mégis élénk emlékeztében vannak e lap közönségének *Carolus* sok tudással megírt, invencióban, ötletekben gazdag színházi kritikái. Szívélyesen üdvözljük őt újra munkatársaink sorában.

* **Zilahy Gyula üdvözlése.** *Zilahy Gyula* igazgató a Lohengrin mai premiérje alkalmából a következő táviratot kapta *Máder Raoul*-tól, a budapesti Opera igazgatójától:

„Az első vidéki Lohengrin sikeréhez gratulál *Máder.*”

Bezerédj Viktor, belügyminiszteri tanácsos, a vidéki művészeti ügyek referense levelet írt *Zilahy Gyulának*, melyben álogatottan hízegő szavakkal halmozza el a Lohengrin első vidéki előadása alkalmából.

* **Vasárnapi előadások.** *Zilahy* igazgató ismét érdekessé tette a vasárnapot a kitűzött két előadással. D. u. 3 és fél órákor a nagy sikert aratott *Nőemancipáció* kerül színpadra, *Rózsa Lillivel* a főszerepben, melyben csak a minap aratta egyik legfényesebb sikerét. Különösen a második felvonásban huszár toborzójával. A többi szereplők a régi maradnak. Este 7 és fél órákor rendes bérléti előadásban a *Monna Vanna* kerül színpadra, *Gazdy Arankával* a címszerepben.

* **Fáy Szeréna Brádon.** Két hete játszik *Kövi Ede* színház igazgató, az aradi színház volt ügyelőjének 27 tagból álló társulatával Brádon. A brádi magyarság lelkes támogatásban részesíti a társulatot. *Kövi* igazgató brádi vállalkozása, ott a magyar nyelv birodalmának határain mindenestre missziót teljesít, de egyébként is arra törekszik, hogy társulatával minden lehetőt nyújtson Brád közönségének. Sikerült neki megnyernie két vendégjátékra *Fáy Szerénát*, a budapesti Nemzeti Színház tagját, aki szombaton és vasárnapon két igen jó szerepét, *Medeát* és *Magdolnát* játsza el a brádi közönség előtt.

* **A Kis fészek, Berr Dehère** és *Guillemand* rendkívül színes bohózata *Monár Ferenc* kitűnő fordításában, a jövő héten, hétfőn kerül bemutatásra. Az üdönség, melyet *Zilahy* igazgató rendez, a legjobb szereposztásban kerül színpadra. Az üdönség főszereplői *Almássy Lola*, *Gazdy A.*, *J. Pajor Agnes*, *Göcz Aranka*, továbbá *Zilahy, Terneyi, Sarkadi, B. Szabó, Nánási, Györe, Gözon, Marinázy.*

* **A Bob herceg**, óriási sikert aratott operettből már javában folynak az énektanulási próbák, úgy, hogy legközelebb már színpadra is kerül. A főszerepeket *Zilahyné, Rózsa Lili, J. Pajor Agnes, Polgár, Sarkadi Füredi* és *B. Szabó* játsszák.

A temesvári Hentzi-émlék.

(Vécsey tábornok legyőzöttjei.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, február 20.

Aradon a vértanúk dicsőségének áll a szobra; s néhány órányira Aradtól, egy magyar városban, azok dicsőítésére áll egy szobor, akik ellen, a haza védelmében a vértanuvá lett hős tábornokok küzdöttek.

Ez a szobor Temesvárnak ugyanaz, ami volt Budának a Hentzi-szobor. Ezt a temesvári emléket is az osztrák császár emelte s ünnepélyesen 1858 február 19-én leplezték le. Ott áll ez a szobor most is a Jenő téren, a városház szomszédságában s Isten tudja, mikor jut eszébe a kis Bécs hazafias lakosságának, valamint báró *Fejérváry Gézának*, a város képviselőjének, hogy ezt a szobrot is átszállíttassa a kadét iskola udvarára, hogy a jövő tüsztkarának nemes példának szolgáljon a hadi érelyekben, a bátorságban, a hűségben és önfeláldozásban.

A temesvári várba is olyan formán fészkelte be magát a magyar alkotmányra esküdt osztrák sereg, mint Hentzi Budavárba. A nemzetőröket egyszerűen kiharancsolták onnan a várat ellátták élelmi szerrel, ágyukkal, körülkerítették sáncokkal s felhúzták rá a sárgafekete zászlót. Bent a várban 3000, a külvárosokban 14,000 lakos volt, akik közül, a szobor leplezése alkalmával kiadott emlékkönyv szerint, a nem szlávok és zsidók rossz érzelműek voltak, ami nem egészen felel meg a valóságnak, mert biz a német polgárság közt is találtakozott elég sárgafekete lelkű. A várparancsnok báró *Rukavina* volt s ott harcolt ellenük a vértanuvá lett gróf *Leiningen Károly* tábornok testvére is. Összesen 4 tábornok, 188 tiszt és 8659 főnyi legénység volt a várban s ezeknek legnagyobb része kezdetben velünk harcolt a rácok ellen. A várban volt *Blomberg* uhánus ezredes is, aki előbb Versecen állomásozott, de már akkor is kétszínűen viselkedett s mikor Fehértemplom a rác hordák ellen segítséget kért tőle, már csak a véres s egész nap tartó csata után érkezett meg.

A várat csak akkor vehette gróf *Vécsey Károly* rendszeres ostrom alá, a mikor *Arad vára* megadta magát. Jellemző a magyar lovagiaságra, hogy *Silliák* tábornok, *Arad vára* egyik parancsnoka, a vár feladása után a temesvári magyar táborba jött, ahol a honvédek feledve benne *Arad város* kegyetlen bombázóját, csupán a vitéz katonát nézték benne s mint ilyennek, fáklyás-zenét adtak tiszteltére.

Temesvár ekkor még olyan erősség volt, hogy csak kiéheztetéssel lehetett bevenni. Ezt jól tudta a lovagias gróf *Vécsey* s mégis megengedte, hogy a szorongatott várból mintegy ötezer főnyi lakosság június elsején kivonulhasson. E szerencsétlenek csaknem mind az uri osztályhoz tartoztak s még a nők is óriási batyukat cipeltek hátukon. Sirva hálálkodtak *Vécseynek*, a ki e nagylelkűségével azt érte el, hogy a várórság most már jóval tovább tarthatta magát, mert ötezer emberrel kevesebbet kellett élelmeznie. Ennek köszönhető, hogy a vár, amelyben augusztus elején már az uhánusok lovaikat kezdték levágni, mindaddig tarthatta magát, míg a végzetes temesvári csata augusztus 9-én föl nem szabadította őket. Száztizen-

hét napig tartott a vár ostroma, a védők és ostromlók bátran viselték magukat, de az előbbieknél nagyrésze megszegte a magyar alkotmányra tett esküjét.

Az ilyesmire tehát legjobb lett volna fátyolt borítani, de a fiatal császár mégis elrendelte 1852-ben, hogy a vár hősi védőinek emlékére szobrot állítsanak. Hűségüket a szobor tervezőnek *Kranner József* építésznek és *Maz József* szobrásznak allegorikus képsorozatban kellett megörökíteniük. A középkori stílusban épült, 66 láb magas ércemlék ma is ott sötétlik még fakó bordáival a temesvári városháza előtt, homlokán a fölírással: „A temesvári erőd hős védelmezőinek 1849.”

A *P. H.* ezeket a történelmi tényeket felújítva a következőket írja:

Temesvár polgársága sokat magyarosodott e szomorú idők óta. Ha szívből is magyarrá lett, kérje föl a város képviselőjét, hogy hordassa át ezt a sötét emlékeket fölidéző szobrot a bécsi arzenálba. Ott sokkal jobb helye lenne, mint Temesvárott, ahol a hős *Losonczy* vérzett el egykor. Azekből a hősi védőkből már alig él valaki s aki él, az se szívesen gondol arra az időre, amikor esküje ellen kellett harcolnia. *Fejérváry* honvédelmi miniszter oly nagy kegyben áll a királynál, hogy az ő tanácsára biztosan alkalmasabb helyre állítja azt a szobrot, a mely arcul csapása a nemzeti becsületnek és önérzetnek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Erzsébet asztaltársaság 1908. február hó 21. este fél nyolc órákor tartja fontos tárgyu értekezletét.

Az aradi cigányok telepítése.

(Miniszteri biztos Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, február 20.

A kóbor cigányok megrendszabályozása és állandó letelepítése érdekében a belügyminisztérium kebelében „cigány-osztály” alakult, a mely a Magyarországon élő, mintegy harmincezer kóbor-cigány letelepítésének előmunkáit végzi. Nemrég kongresszust is tartottak ebben a dologban s abból kifolyólag a nagyfontosságú kérdés előkészítésével *Bajcsy László nagylaki* jegyzőt, ki e téren kiváló szakember, bizta meg a belügyi kormány.

Bajcsy László most körutat tesz az országban s ma az aradi cigányok életét tanulmányozta a ségai *Uj-Bécsben*, vagy általánosabb név szerint: *Kekes-en*. A miniszteri kiküldött tanulmányutjának az a célja, hogy a következő kérdéseket tisztába hozza:

1. Mely foglalkozások felelnek meg leginkább a cigányok természetének, erejének, hajlandóságának, képességeinek és életföntartási szükségleteinek.
2. Mely foglalkozások gyakoroltatnak a cigányok között általában és miféle lokális eltérésekkel.
3. Mily foglalkozásnak, minő eredménye van a cigányok életmódjára, polgárosodására, gazdasági és társadalmi viszonyaira, erkölcsi cseire stb.
4. Az állam, a társadalom, valamint a cigányok érdekében, mely foglalkozások gyakorlása kívánatos és melyike nem?
5. Mely foglalkozások alkalmasak a továbbfejlesztésre, különös tekintettel a helyi körülményekre, a szükségletekre, de főleg a fém- és faipari közműhelyek föllállítására.
6. Mely eszközökkel, mi módon lehet fönntartani és biztosítani a cigányok életföntartására kijelölt iparágakat?

A miniszteri kiküldött *Madarász* Antal gáji alkapitány kalauzolója mellett tekintette meg az aradi cigánytelepet, amely már körülbelül négy évtized óta áll fenn. Az aradi cigányok ugyanis már letelepített cigányok s a Kekes lakosai nem élnek kóbor-életet.

Aradon két cigánytelepítés történt: az első a szabadságharc körüli időkben, ekkor Sarkad városrészen teleptettek cigányokat, ezek már jobbra elpolgárosodott emberek, közülök valók az aradi cigányzenészek, kik nagyobb részt ma is Sarkadban laknak.

A másik telepítés a 60-as évek elején történt, s ekkor Sága külvárosban teleptették le a mostani Új Bécs fekete lakosait.

Az irodalmi szakosztály ülése.

(Az irodalmi pályadíjak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Azon érdekes irodalmi tervek megbeszélésére, amelyeket a *Kölcsey* egyesület irodalmi szakosztályának elnöki bizottsága kidolgozott, a szakosztály ma délután, *Edvi-Ilés* László alelnök vezetésével, a kereskedelmi és iparkamara kistermében ülést tartott.

Beható vita tárgya volt a kérdés, hogy a szakosztály fölolvasó üléseit mikor és hol tartásák meg. Erre nézve több terv merült föl, a melyekre nézve az elnöki bizottságot utasították a szükséges tennivalókra és a határozatra. Azt is kimondták, hogy a fölolvasó ülések műsorát az elnökség állapítja meg.

A kitűzendő három irodalmi pályadíj ügyében az elnökség javaslatait elfogadták, csupán a *szinmű-pályázaton* módosították. Kimondták hogy azon vígjátékok nem pályázhatnak, csupán *dramelettek*. Szó került arról, hogy amennyiben a pályázatra abszolút becsü munkák nem érkeznek be, az esetben kiadják-e a díjakat. A szakosztály kimondta, hogy a pályadíjat az *aránylag legjobb, de irodalmi színvonalon álló* műnek ki kell adni.

Elfogadták az elnöki bizottságnak a *negyedévi folyóiratra* vonatkozó előterjesztését is.

Végül megállapították a szakosztály *költségvetését*. A szakosztály kiadását 1800. koronában irányozták elő ez évre, a melyből a *Kölcsey*-egyesülettől 1000 korona összeg fedezését kérik.

Többen azok közül, a kiket a szakosztály tagjai közé fölvetett, a fölszólítás után se nyilatkoztak arra nézve, hogy e megválasztást elfogadják, s a vele járó kötelezettséget magukra vállalják-e. A szakosztály ezeket fölszólítja, hogy március 1-éig erre nézve nyilatkozzanak, különben a szakosztályból kilépettnek fognak tekinteni.

Az ülésen *Edvi-Ilés* László elnöklésével *Somogyi Gyula* dr. alelnök, *Benedek Árpád*, *Farkas Ferenc*, *Hunyár Algernon*, *Kosztka Mihály*, *Losonczy Zoltán*, *Müller Károly*, *Mohos Ágoston*, *Rubenesku Augusztá*, *Székely Miklós*, *Varságh János*, *Wagner János* és *Faragó Rezső* titkár voltak jelen.

TANÜGY.

(—) *Értekezlet a tanítók nyugdíja ügyében.* A tanítói segélyezés és nyugdíjügy tárgyában az aradi tanítónők, ovónők és tanítók szombat, e hó 21 én d. u. fél öt órakor a polgári fiúiskola rajztermében általános értekezletet tartanak, a félreértések kikerülése céljából az értekezlet elnök ezután is tisztelettel tudatja Aradváros területén működő községi tanítónőkkel, ovónőkkel és tanítókkal, hogy ezen értekezletre *nemcsak a segélyalap tagjai* hivatalosak, hanem mindnyájan.

A pápa jubileuma.

(A huszonötödik évforduló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Nagy ünnepet ült ma a katolikus egyház: XIII. Leo pápaságának huszonötödik évfordulóját. Ezen a napon a világ összes katolikus templomaiban megkondultak a harangok és hálaadó misét mondtak a pápáért.

Aradon a minoriták templomában ünnepi mise volt, a melyen *Supka* Bél. házfőnök celebrált. A misén nagy közönség vett részt, s annak keretében elénekelték a *pápai himnusz*ét.

A fővárosban, a mint lapunknak táviratozák, a hivatalos főmise a budavári Mátyás-templomban volt, ahol *József* főherceg, *Augusztá* főhercegnő, *Klotild* főhercegnő, a magyar kormány tagjai, a képviselőház és a főrendiház al-elnöke stb. voltak jelen. A misét *Vaszary* gyöngyölkedése következtében *Kohl* Medárd dr. püspök celebrálta. A mise végén a pápai himnusz énekelték.

A főváros katolikus templomaira, a zár-dákra, iskolákra és az egyetemi épületekre kitűzték a nemzeti lobogót. A többi templomban hálaadó istentiszteleteket tartottak.

Az egyetemi templomban délelőtt tíz órakor volt a hálaadó ünnepi istentisztelet, a melyen jelen voltak: dr. *Kéty* Károly udvari tanácsos, rektor, *Székely* István dr., *Schwarz* Gusztáv dr., *Pauer* Imre dr. és *Phanhoffer* Lajos dr. dékánok és a tanártestület számos tagja. Az egyetemi ifjak *Szent Imre-Egylete* zászló alatt jelent meg. Az egyetemiekén kívül a templomot előkelő közönség töltötte meg. A misét *Kriszán* Mihály pápai kamarás, szeminárium kormányzó celebrálta.

A királyi palota *Szent-István* kápolnájában szintén volt ünnepi mise a pápa jubileuma alkalmából. A misén résztvettek: *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagy, az udvarmesteri hivatal tisztségviselőivel, *Galla* Antal főfelügyelő várkapitány, a várkapitányság tisztségviselőivel s a személyzet. A szertartást *Kanter* Károly apát végezte.

A kenyér-zsúr.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

A városháza-disztermét ismét nagy közönség töltötte meg a mai kenyér-zsúr alkalmából, melynek programja sok élvezetet ígért.

Megnyitónak a *waggonyári dalkör* énekelt *Szilágyi* Gyula karnagy vezetése alatt több szép dalt. A dalkör, mely minden nyilvános szereplése alkalmával kivívta a közönség tetszését, ezúttal is rászolgált az elismerésre úgy a precíz betanítás, mint a szép hanganyag révén.

A második szám *Róth* Margit zongorajátéka volt. Először *Moskovszki E-dur hangverseny*-ét játszotta. A rendkívül nehéz darabmal csak a kiváló játékosok mernek megpróbálkozni, s így annál értékesebb az a szép siker, melyet a kisasszony aratott. Nagy készültség, s pompástechnika nyilatkoztak meg játékában. Ezután a kihívásokra *Tschaikofszky Lengyel tánc*-t adta elő. A dallamos ujdonságot is zajos elismerés kísérte, melyben része van az ügyes zongorajátékos tanárának, *Szilágyi* Gyulának is.

Visonlay Kálmán tanár tartott ezután előadást a *női kézimunkáról*. A hölgyközönség számára érdekes tárgyról tanulságos módon, s e mellett élvezetes formában értekezett. Nagyon megszívlelendő volt az a részlet, melyben a leányoknak a rajzban és kézimunkában való kiképezéséről beszélt, melyet azért tart szükségesnek, hogy a leányok mindenekelőtt tanulja-

nak meg látni. Mert csak ezáltal tesznek szert izlésre, amely azután minden dolgukban, az öltözékükben, lakásuk berendezésénél megnyilvánul. Az előadást mindvégig figyelemmel hallgatta a közönség, mely végül zajosan megtapsolta a felolvasót.

Végso számnak maradt az *uri cigány zenekar* szereplése. Ennek a bandának nagyon jó hire van Aradon, s így a fellépése méltó érdeklődést keltett. Pompásan hangzottak fel a magyar nóták, hol hangulatos melással, hol pedig tüzzel, erővel telten, úgy, hogy a hallgatóság alig tudott betelni vele. *Szokolczay* Lajos volt a primása a zenekarnak, melyben résztvettek: *Beniczky* Kálmán, *Kalmár* Lajos, *Keller* Gyula, *Kövesdy* Alajos, *Mádai* Sándor, *Persa* Péter, *Szablóczy* Lajos, *Székely* Károly, *Uray* József, *Uray* Sándor, *Vannay* János dr.

Lohengrin.

(Ünnep a színházban.)

Arad, február 20.

Templomban voltunk ma este; szentélyben, melyben a nagy, a magasztos művészet oltárán felgyult az örökön lobogó tűz és lángjai felcsapkodtak a tiszta aether régiójába.

Felhangzott a zeneművészet Titánjának lelket megragadó muzsikája és annak harmóniája megrezgettette mindnyájunk szívét, hevitette a nemesre törekvő érzeteket és olvadékony édességével kiemelt a mindennapi élet sivár légköréből.

Az Aradi Nemzeti Színház folyton emelkedő nivója nem képzelt magasságra szökött ma este és e magaslatról büszke önértéssel tekinthetett le *Zilahy* Gyula, a művész lelkü, a nagy ambíciótól áthatott igazgató.

Ott látta ma színpadát és hálás közönséget, ahová ihlettől sóvárgó lelke kívánta és midőn a boldog tudatot befogadta lelkébe, nem mérlegelte azt a küzdelmet, annak egyes nehéz momentumát, melynek megvívása idejében sok keserűség és sok csalódás kötötte le magasan törekvő lelkét.

Aki a világ első operáinak, avagy a bayreuthi színpadnak mértékét veszi kezébe, az persze ami Lohengrin előadásunk értékelésénél az igaz becsét megtalálni nem fogja, de aki nem téveszti szem előtt azt, hogy egy vidéki színpad nemes törekvését kell méltányolnia, aki nem tekint el attól, hogy egy vidéki színház saját erőinek kihasználásával valósítja meg a leghatalmasabb geniusz zeneköltészetét, — az kezébe veszi a pálmaágat, és odanyújtja a színház vezetőségének és az elismerés illatos virágait odanyújtja mindazoknak, akik tudásukkal, képességükkkel és tehetségükkkel megalkották azt az egészet, amely ma oly édes gyönyörűséget szerzett a színház minden egyes zugát megtöltő közönségnek.

Örömmel és lelkesedéssel veszem kézbe e mai napon ismét a bírálói tollat, melyet az új aera bekövetkezésekor kezemből kivettem.

Ezelőtt ez a bíráló toll inkább ostor volt, melylyel végig suhintottam egy anyagias elvektől áthatott vezetőségen és annak működésén.

Ennek az időnek vége szakadt és ez kölcsönzi nekem újból a lelkes hangulatot a jó és szép, a nemes és magasztos eszme szolgálatába szegődni.

A zene érvényesülésében *Orbán* Árpád karmesternél rejlik az igaz érdem, aki finomult zenei érzékével behatolt a halhatatlan zenemű minden rejtekébe, és miként a gyöngyhalász a tenger mélyéből felhozza az igaz gyöngyöt, úgy ő is a partitúra tömkelegéből felszínre hozta a csengő szépet, a zengő fenségest, az éneklő

magasztosságot. Pálmaágot és babérkoszorút nyújtott neki a közönség és az operaszemélyzet. Orizze meg e kedves figyelmet és valahányszor reá esik szeme, gondoljon arra, hogy a komoly törekvés, az igaz tehetség elismeréséről beszél annak minden egyes virágszála. Egy-egy levelet tépjen ki e koszorúból és nyujtsa oda a zenekar minden egyes tagjának, mert mindannyian osztozkodnak vezetőjük dicsőségében.

Zilahyné Singhoffer Vilma énekművészetéről megemlékezve előre kell bocsátanom azt az alapot, melyen ma hallatott énekművészete nyugszik. Brabanti Elza lelke az ő lelke, szívének tisztasága az ő szívének tisztasága; Elsa nőies fensége az ő fensége és az a lelki harmonia, mely Elsát vezeti, Zilahynét, az asszonyt is vezérli.

Ezért volt Elizája igaz és poetikus. Ezért önthette ő dalába azt a mély érzelmet, azt az édes szenvedélyt, mely kicsendült tiszta hangjából, kirezzent énekművészetéből. A hatalmas taps, mely nagy áriái után felhangzott, azt jelezte, hogy oly művésznőt látott a közönség maga előtt, minővel büszkélkedhetik bármely opera temploma. — Csokor és koszorú nagy számban hullott ma elé. Szép volt e mai sikere, melyre a közönség mindenkor szívesen fog visszaemlékezni.

Bejczy Lohengrinjére szintén büszke lehet; a hatalmas pártit minden kimerültség nélkül, egyforma üdeséggel végig énekelte. — Hangja lágyan csengett Lohengrin édes dalai-ban és intonálása biztos volt.

Dicséretes volt *Sékessy* a király nehéz partijában, melyben szép baritonja érvényesült.

Ortrudot *Répassy* Gusztó énekelte. E hatalmas párti óriási drámai erőt követel és nagy énektudást, mindkettőből megfelelő nyújtott a szép hangú énekesnő.

B. *Szabó* Telramundja nagy zenei értelmiséget árult el és a nehéz recitativói épp oly korrektül hangzottak el, mint a nagyszabású dalok, melyeket *Wagner* Telramund ajkára adott.

Különös dicséretet érdemelnek a dalárda tagjai, kik a szászok karát énekeltek, mintaszerű fejelemzettséggel, ami *Sperber* tanár érdeme.

A rendezés mintaszerű volt, és azért elismeréssel kell lennünk Polgár Sándor nagy szakavatottsága és ügyessége iránt.

Ünnep volt tehát ma a színházban, lélekemelő szép ünnep.

Carolus.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Február 21. A radna-lippai ev. ref. szegényeket és árvákat gondozó egyesület domino-estélye (József főherceg szálló). — Az aradi iparosifjak önképzőkörének táncvigalma (Kass-vendéglő). — Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar álarcos bálja (Városliget). — A makói kereskedők egyesületének hangversenyyel egybekötött tánc-estélye. — A Mikaláknán megalakult vöröskereszt fiókegylet és az ifjusági-egyesület táncestélye (iskolaépület). — Az aradi kereskedők körének estélye este 9 órakor. — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlésének farsangi-estélye (Pecskai ut 1.).

Február 22. A beéll olvasókör műkedvelői előadással egybekötött táncestélye. — A gyoroki önkéntes tűzoltóegylet táncvigalma (Nagyvendéglő). — A radnai iparosifjak műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága (Magyar korona). — Alarcos bohém estélye este 8 órakor (Fehér Kereszt). — A mária-radnai polgárság táncvigalma (Faller-vendéglő). — A Somogyi-féle felsőbb leányiskola táncvizsgálója (Polgári finiskola).

Február 23. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület tréfa-estélye.

(=) Az Aradi Kereskedők Köre estélye. Holnap, szombaton tartja az *Aradi Kereskedők Köre* ez évadban második háziestélyét, ezúttal szűk körben a *kör helyiségében*. Az estélynek ez a műsora:

1. *Nyitány*, a Granadai éji szállásból, Kreutzer C., előadják: Rattkay Margit urhölgy, Budits Mátyás, Doka Miklós, Kadelburger Ede, Mayer Ede, Sperber Frigyes, Stöhr Mátyás, Schatteles József, Scherbag Ernő és Zoltay Mátyás urak.

2. *Az aszfaltbetyár*, magánjelenet, írta *Faragó* Rezső, előadja: *Krausz* Lipót ur.

3. Brahms I. *Magyar táncok*, zongorán előadják: *Zoltay* Mátyásné urnő és *Rattkay* Margit urhölgy.

4. Ziehrer I. M. *Selyem és bársony keringő*, az Idegen-vezető operettből, előadják az I. számban szereplők.

A műsорт *tánc* követi. Az estélyre meghívókat nem bocsátottak ki; a belépő díjak a szokásosak. A felülfizetésekből befolyó jövedelmet a *kör Erzsébet-segítő alapjának* gyarapítására fordítják. A estélyen csak a *kör* tagjai és hozzátartozói vehetnek részt.

(=) *Felsőbb leányok táncvizsgálója*. A *Somogyi-féle* felsőbb leányiskolának e hó 22-én vig napja lesz. Ekkor rendezi táncvizsgálatát a polgári finiskola dísztermében. A meghívó szerint a táncvizsgát két csoportban tartják meg, melyek közül az első délután fél 3 órától 6-ig tart; a másik 8 órakor kezdődik és éjjel után ér véget. A táncrendben igen érdekes táncok szerepelnek, melyek a növendékek sokoldalú kiképzéséről tesznek tanúságot.

(=) *Mulatság Mezőkovácsházán*. A mezőkovácsházai kaszinó február hó 14-én este fényesen sikerült táncestélyt rendezett, amelyen az első négyest 22 pár táncolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Brenner Antalné, Czako Gáspárné (Kunageta), Andracsek Mártonné, Farkas Lázárné, Sayermann Kornélné, Vallay Jenőné (Végegyszoba), Unger Kálmánné, Szabady Viktorné, dr. Sehl Györgyné, Kalmár Alfrédné (Végegyszoba), Kadas Mihályné, Vermesné (Bodzás), Kövér Béláné, Kiss Ferencné, özv. Temesváry Pálné (M. Bánhegyes), Molnár Edéné, Spilka Antalné, ifj. Nagel Henrikné.

Leányok: Andracsek Mariska, Szilvás. Etelka, Harsányi Ilonka és Giza, Czako Paula, Csabala Gizella, Kövér Emma, Temesváry Olga, Selmeczy Piroška, Simay Ilona, Simay Gabriella, Marn Gizella, Nikolits Szilvia, Vermes Ilonka.

Böhm ügye a vádtanács előtt.

(öt bűncselekménnyel kevesebb.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

A szomorú nevezetességre emelkedett uri börtönlakó, *Böhm* Adolf volt takarékpénztári vezérigazgató ügyével ismét akadt dolga a bíróságnak, mely immár folytonosan érleli a bűnyűgyet a főtárgyalásra. Most azonban egyelőre *újabb bonyodalmak* késleltetik a főtárgyalás megtartását.

Az Aradi Ipar- és Népbank, mely ebben az ügyben károsított félként szerepel, a mint ismeretes, újabb vádirattal állt elő. Az eredeti vádirat sok bűncselekménnyel közül ötre nézve ugyanis az aradi ügyészség s felfolyamodás folytán a nagyváradi főügyészség is *elejtette a vádat*, részint azért, mert *elévültek*, s így bűnvádi uton már nem üldözhetők, részint pedig azért, mert egyik-másik eredetileg vádolt cselekményben, a nyomozat későbbi folyamán büntethető cselekmény tényálladékaik megállapítani nem lehetett.

Az Ipar- és Népbank ekkor törvényadta jogánál fogva, mint pótmagánvádló az ügyészség által elejtett vádat *magá vette át* és vádiratot adott be a törvényszékhez, kérve, hogy a vádtanács a vádat terjessze ki az elejtett ötrendbeli cselekményre is. A vádtanács a bank vádiratát olybá vette, mintha ez vizsgálát elrendelése iránti indítvány volna és az iratokat megfelelő eljárás végett áttette a *Nyiró* Géza vizsgálóbíróhoz, *Nyiró* vizsgálóbíró azonban szintén a két ügyészi fórum álláspontjára helyezkedett és *megtagadta a vizsgálát* megindítását az Ipar- és Népbank igazgatósága által indítványozott új vádakra vonatkozólag.

Ugy látszik tehát, hogy most már újabb bűncselekmény *Böhm* Adolf kárára ki nem derül, kivéve azt az eshetőséget, hogy a bank igazgatósága a vizsgálóbíró megtagadó végzése ellen a vádtanácshoz, vagy a táblához felebbez, s ennek folytán ezek másként döntenek.

A vizsgálát elrendelését a vizsgálóbíró ugyanazon indokok alapján tagadta meg, mint az ügyészség.

Böhm Adolf védője, *Csedly* Károly dr. ügyvéd a főügyészség rendelvevénye folytán az aradi kir. ügyészség által kiadott vádirat ellen most *újabb kifogásokat* nyújtott be, úgy, hogy *Böhm* Adolf ügyével legközelebb ismét foglalkozhatik a vádtanács.

A bűnyűgy illetén állásából következik, hogy a főtárgyalás ideje még soká várát magára, a mennyiben az ügy még nagyon is az előkészítés stadiumában van.

Szélhámos hirdető Aradon.

(Zsarolási kísérlet a Mangra-ügyből a főispán ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

A revolveres zsarolóknak egy notórius alakja járt ma Aradon s itt két helyen kísérte meg bűnös hálóját kivetni az újságírósg hamis ürügye alatt. A manőverei kevés eredménnyel jártak ugyan, de addig is, míg a rondórság felelősségre vonja a szélhámos hirdetőt, ajánlatos óvakodással figyelni a kísérleteire.

Első áldozatául *Urbán* Iván főispánt szemelte ki az utazó ál-hirdető. Ma délelőtt megjelent a főispánnál egy szőke hajú és bajszú fiatalember s a budapesti *Magyar Távirati Iroda* című könyvatos tudósító munkatársának adván ki magát, arra kérte *Urbán* Ivánt, hogy nyilatkozzék lapja számára arra a kijelentésre, amelyet *Mangra* Vazul tett az 1884-iki választásokról, azt állítván — mint ismeretes — hogy ekkor az akkori nemzeti párt aradi vezetői: *Urbán* Iván és *Vásárhelyi* László vele szövetkeztek.

A főispán kijelentette, hogy a nagyváradi vikárius ezen állítására már megtette a megjegyzését az *Aradi Közlöny*-ben, bővebben erről a kérdéstről nem akar nyilatkozni. A „hirdető” erre eltávozott, néhány órával később azonban egy névjegyét küldött *Urbán* Ivánhoz, melynek hátlapján az alábbi ssöveg állott:

Méltóságos uram! Bocsásson meg, hogy e soraimmal zavarom, de a ma délelőtti beszélgetésünkről leadott telefon-tudósításom anyagilag zavarba hozott és nem tudván elutazni, arra kell kérnem Méltóságodat, hogy pár forinttal kisegíteni kegyeskedjék.

Viszontszolgálatra készséges szolgálja.

A névjegy másik oldalán ez a felírás állott:

Kincses (Klinczek) Béla,
a budapesti M. T. I. munkatársa
VII. Miksa-utca 8. sz.

A másik zsarolási kísérletet *Deutsch* Bernát ellen akarta elkövetni *Kincses (Klinczek) Béla*. Felment az izraelita hitközség elnökéhez s arra kérte őt, hogy arról az afférról, amely fia: *Deutsch* Jenő önkéntes és a helyi sajtó között a tervezett önkéntes-bálról keletkezett, adjon nyilatkozatot.

Véletlenül itt is elutasító feleletet kapott a budapesti sajtó-parazita s azóta nem jelentkezett újabb ipterjuvolásra.

HIREK.

Egy huszárkapitány bravurja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

A Szabadság-téren ma délután izgalmas jelenetnek voltak önkéntelen tanúi azok, akiket utjok arra vezetett. Az izgalmas jelenetnek részleteiről egy szemtanú a következőket mondotta el:

Ma délután fél 3 órakor az Eötvös-utcából két megvadult ló vágtatott a Szabadság-tér felé egy gazdátlan kocsival. A rémes gyorsasággal száguldó fogat valahonnan az Eötvös-utca végéről szökhetett meg s nyílegyenesen a piacon áldogáló népnek tartott. Akik az Eötvös-utca torkolata előtt elhaladtak, siettek magukat biztonságba helyezni, mert a két megvadult ló örült sebességgel közeledett. Ugyanezek látták is a fenyegető veszélyt, mert az bizonyosnak látszott, hogy ha a lovak belevágtatnak a piacon tartózkodó közönségbe, abból okvetlen szerencsétlenség következik.

A fogat már az Eötvös-utca végénél volt, mikor a járdáról hirtelen megvillant egy aranyzsinóros ruha: *Herczig Ottó* közös huszárkapitány attilája.

Egy pillanat nem telt el s *Herczig kapitány* a lovakra vetette magát, erős kézzel ölelte át a prűszkölő állatok egyikének nyakát.

De a haragos paripák nem engedtek magukkal könnyen bánni. Mintha nem is érezték volna azt a terhet, melyet a kapitány teste képviselt rajtuk, úgy rohantak tovább is, csak hogy az egyik ló nyakán csüggött a kapitány.

Izgalmas jelenet volt s a gyöngébb szívű nézők homlokán bizony kiült egy-egy veríték-csepp.

A huszárkapitány merész tettének egyelőre beláthatatlan következményei lehettek, a két fenevad nem akart tudomást venni arról, hogy *Herczig kapitány* megállásra szorítja őket.

Igy ment ez az izgató fogat a Szabadság-tér közepéig. A két tájtékozó paripa s rajtuk egy csillogó egyenruhájú ember, amilyen bizarr, époly aggasztó is volt a helyzet.

Végre a Szabadság-tér közepén vége szakadt az izgalmas jelenetnek.

A kapitány és a két állat között láthatatlanul folyó küzdelemben végre is az előbbi lett a győztes. Az emberi izmok békát vertek az állatokra s a kapitánynak egy hatalmas erőlködése után egyszerre földre suhant a két ló, velük együtt a merész katonatiszt.

Egy kínosan hosszú pillanat következett ezután, hatalmas néptömeg verődött össze, s csakhamar könnyebbek lettek a keblek; *Herczig kapitány* könnyedén ugrott talpra, míg a két ló lihegve hevert a földön.

— Éljen! — hangzott körül elfojtott hangon, az iménti nagy aggodalom még fogva tartotta a hangokat is.

Mire a két lovat nagy nekezen fel lehetett állítani, akkorra *Herczig kapitány* már jó messze járt, persze sáros, poros attilával.

— **Kitüntetések a kiegyezésért.** *Buda-pestről* táviratozzák, hogy a király a kiegyezés körül kifejtett munkásságuk elismerésül *Toepke* Alfréd pénzügyminiszteriumi államtitkárnak a Lipórend nagykeresztjét, *Andreánszky*, *Popovics*, *Biró* miniszteri tanácsosoknak a Szent István rend kiskeresztjét, *Emmerling* osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi rangot, *Lestyánszky* és *Ottlik* miniszteri tanácsosoknak a Lipórend lovagkeresztjét adományozta.

— **Tolsztoj Lujza trónörököséről.** A „Newyork-World“ londoni tudósítója azt írta, hogy *Lujza* hercegnő és *Giron* kijelentették, hogy különösen Tolsztoj művei keltették föl bennük a végzetes elhatározásukat. *Tolsztoj* most, mint Londonból jelentik, a következő levelet írta a „Newyork-World“-nak:

„Nem akarok a szerencsétlen asszonyról ítéletet mondani. Meg van írva: „Ne ítélj, hogy meg ne ítéltesd.“ Mégis azt állítom, hogy mind abban, amit írtam, nincs egyetlen olyan sor, amely az ilyen viselkedést helyeselné. Én a keresztény tanítást vallom, amelynek első alapigéje az, hogy gyönyörűségünket és szerencsénket áldozzuk föl embertársaink boldogulásáért. Az adott esetben azonban éppen az ellenkezője történt. Ez az asszony nemcsak férjének és apósának békéjét és boldogságát dobta oda, hanem gyermekeiét is, akik közül a legidősebbnek egész életén át kell szenvednie anyja gyalázataért. Ez az asszony a saját gyönyöréért mindent odadobott, hogy a „charmant Gironnal“ akadály nélkül együtt lehessen. Ez az én nézetem erről a piszkos esetről, a mely minden ok nélkül az egész világot foglalkoztatja.“

— **Jubileum az államrendőrségnél.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Szép ünneplés ment végbe ma délben a főkapitányság Zrínyi-utcai épületében. Egy rokonszenves öreg főtisztviselő ünnepelte eredményes és fárasztó állami munkálkodásának huszonöt éves jubilaumát: *Zebegnyői Pekáry* József kir. tanácsos, főkapitányi helyettes. A jubiléum első sorban *Rudnay* Béla főkapitány üdvözölte. Kiemelte a jubiléum szívesét, buzgó, fáradhatatlan törekvését és munkásságát, majd mint a szorgalmas, hű tisztviselőt példaképül állította a tisztikar előtt, *Báró Splényi* Odön a tisztikar nevében üdvözölte. Az ünnepelet meghatottan mondott köszönetet a meleg ünneplésért. Sok évet élt, mindig munkában, észre sem vette, hogy elmúlt. Boldog, hogy mindig szeretettel vették körül tisztviselői, s is mindenkor szeretettel volt irántuk és tiszteletben tartotta mindenki érdekét, Kérte végül a tisztikart, hogy tartsák meg tovább is szeretetükben.

— **Ingyen kenyér.** Az ingyen kenyér céljaira a mai napon két adományt vettünk. Az egyiket *Radó* Lipótné urnő küldötte be hozzánk Maros-Szlatináról, a másikat egy névtelenül maradni akaró Lipópárról. *Radó* Lipótné urnők, a ki lelkes istápolója a szegényeknek, minden évben gyűjtést szokott indítani az aradi ingyenkenyér intézmény részére. Ezuttal 41 korona 30 fillért gyűjtött, a mit köszönettel nyugtáztunk. *N. N.* adománya Lippárról 10 korona. Legutóbb 2910 korona 30 fillér adományt mutattunk ki; a ma befolyt újabb adományokkal az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének gyűjtése 2961 korona 50 fillért tesz ki.

Radó Lipótné urnő (Maros Szlatina) gyűjtéséhez hozzájárultak: Munk Rezső, Naumann Armin (Lugos) 5—5 kor., *Radó* Lipótné 4 kor., *Widder* Samu (Lugos) 3 kor., Egy jószívű asztaltársaság 2 kor. 35 fill., *Müller* Jánosné, *Munk* Vilmos, *Lányi* Tivadar dr., *Berán* Ignác 2—2 kor., *Eberlein* Antal, *Mandula* Jenő, *Weiner* Armin, *Spitzer* Izidorné, *Konrad* Ferencné, *Négele* János, *Tresz* Fülöpné 1—1 kor., *Grósz* Bálutné, 80 fill., *Klimpl* Izidorné, *Munk* József, *Papp* László, *Roth* Bernát, *Esztermann* Mátyásné, *Fress* Fülöpné, *Spirszicky*, *Kelly* László, 50—50 fill., *Papp* Istvánné, 35 fill., *Valean* Teofil, *Nagy* Gusztáv, *Pauk* Béla, *Bain* Lázár, *Heidinger* 30—30 fill., *Kovács*, *Német* Péter, *Albert* József 10—10 fill. Összesen 41 kor. 30 fillér.

— **Soós bíró felfüggesztése.** *Buda-pestről* táviratozzák, hogy a budapesti törvényszék foglalkoztatási tanácsa mai ülésén *Soós* Kálmán bírót állásától felfüggesztette.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a *nagyzerindí*

anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé *Nagy* Lajos népiskolai tanítót nevezte ki és a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta. A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a *borossebesi* anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorított hatáskörrel, *Hess* Lajos közjegyzői irnokot nevezte ki.

— **Nyugdíjazás.** *Bányai* Kornél aradi adóhivatali adótiszt, tizenkét évi szolgálat után, egészségére való tekintettel, nyugdíjaztatott.

— **A Lloyd-tagok a Kossuth szoborra.** A Lloyd-társulat tegnapi férfi estélyén, mint megirtuk, egy új biliárd-asztalt avattak fel, mely alkalommal a jelen voltak egy-egy lökést tettek az új asztalon s a lökést pénzbeli adománnyal kísérték, melyet az aradi Kossuth-szoborra szántak. Ily módon *ötvenkilenc korona* gyűlt egybe s az összeget az *Aradi Közlöny* szerkesztőségébe juttatták. Az adományt a mai napon átadtuk a Kossuth-szobor bizottságnak.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, február hó 22 én délután, két szórakoztató és szakelőadást tart.** Vasárnap délután az Újtelepen, az Erzébet-utcai új leányiskola nagytermében (nyolcadik előadás) Műsor: 1. Enekszám. Előadja az aradi kőművesegedek dalárdája. (*Karnagy Nánlik* Antal) 2. Szavallati verseny. 5. *Janauschek* Ferenc 6. *Radvány* István. 3. Szakelőadás: Művelődés történeti vázlatok. Tartja *Dömötör* László főreáliskolai tanár. 4. Szavallati verseny: 7. *Mihályfi* János. 8. *Klein* Dezső. 5. Enekszám. Előadja az aradi kőművesegedek önképző-egyletének dalárdája. (*Karnagy Nánlik* Antal. Vasárnap délután 4 órakor a belvárosban a városháza nagytermében (tizenötödik előadás) Műsor: 1. Enekszám. Előadja a *Sebesy* Ferenc asztalos mester műhelyszemélyzetének dalárdája. (*Karnagy Szikszay* Antal.) 2. Szavallat. Előadja *Kenderessy* József. 3. Szakelőadás: A népiélet a török fővárosban, tartja *Illés* Zsigmond az Arad és Vidéke főmunkatársa. 4. Enekszám. Előadja a *Sebesy* Ferenc asztalos mester műhelyszemélyzetének dalárdája (*Karnagy Szikszay* Antal).

— **Kiskoruak kivándorlása ellen.** A belügyminiszter leiratot intézett Aradmegyéhez, melyben arra figyelmezteti, hogy tapasztalata szerint az utóbbi időben nagyobb számban vándorolnak ki kiskoruak. Elrendeli ezért, hogy kiskoruak részére csak atyjuk vagy gyámjuk által írásban adott és hatóságilag hitelesített beleegyezés mellett adható ki utlevél.

— **Adomány a Kossuth szoborra.** A Kossuth Lajos aradi szobor alap gyűjtő-bizottsága Buda-pestről a következő levelet kapta: Tekintetes *Steinfeld* és *Löwy* uraknak Arad. A beküldött felhívás és gyűjtő-ív birtokában, kedves kötelességemnek tartom, a legnagyobb hazafinak, *Kossuth* Lajosnak dicső emlékezetére honunk legalkalmasabb helyén, az örök időkre emlékeztető Arad szentelt földjén emelendő szobor javára 50 koronát jegyezni és kérem ezen összeget nevémben az oly lélekemelő hivatást elvállalt szobor-bizottságnak honfiai üdvözlétem kíséretében átadni. Kiváló tisztelettel íj. *Haggenmacher* Henrik.

— **Olasz munkások Magyarországon.** A *Magyar Estilap* mai száma jelenti: A múlt ősszel történt, hogy a petrozsényi szénbányákból közel 200 magyar munkást bocsátottak el az alatt az ürügy alatt, hogy az üzemet redukálják. Azóta az elbocsátott munkások nagy része külföldre ment, más része a legnagyobb nyomorban az országban bolyong. Most azonban kiderült, hogy a bányatársulatnak az az indoklása, hogy az üzemet redukálja, csak ürügy volt arra, hogy a magyar munkásoktól megszabaduljon. Tegnap este 84 olasz munkás utazott keresztül Budapesten. Valamennyien *Petrozsénybe* utaztak bányamunkásnak. Ezek a munkások mind *Genova* környékéről valók s pár nap múlva még 160 olasz munkás fog jönni, akiket szintén a petrozsényi bányatársulat szer-

zódott. A most átutazott olaszok beszélték, hogy a múlt hó elején a bányatársulatnak egy megbízottja járt lent Olaszországban és szerződött őket. *Génu*a környékéről közel kétszáz embert szerződtek, de az utiköltség, melyet a munkások szerződésileg kikötöttek, csak most érkezett meg s ezért nem indultak előbb. Pár évvel ezelőtt is több olasz munkást hoztak fel *Petrozsénybe* s ezek még most is ott dolgoznak. Mindezekből tisztán látható, hogy a bányatársulatnak eszeágában sem volt, különösen a tél kezdetén, redukálni az üzemet; az csak ürügy volt, hogy a magyar munkásoktól megszabaduljanak s helyükbe külföldieket szerződtesse nek. A dolog megérdemelné, hogy azok is foglalkozzanak vele, akik a kivándorlás megakadályozásán fáradoznak, mert itt eklatáns példát láthatnának, hogy mi viszi a magyar munkást a kivándorlásra. Már pedig, hogy a magyar munkás csak olyan hasznavehető, mint a külföldi, azt igazolják a székely bányamunkások, akiket szintén a petrozsényi bányákból bocsátottak el és akik nemrégiben a dorogi bányákban kaptak helyet, hol igenis hasznos munkásoknak bizonyultak.

— **Eljegyzés** *Kozák* Bokor Sándor, Nagy Károly cigánybandájának gondnokása, eljegyezte *Rácz* Amáliát, Aradon.

— **Óriási tűz** Glasgow-ból táviratozzák: A *Gowan Road* épületeiben, amelyek parafin- és naftakészletekkel voltak tele, az éjjel tűz támadt, amely csakhamar több acerenyi területre terjeszkedett ki. Az égő olaj a kikötő felé folyt. A *Schipping*-társaság ottlévő csónakjai szintén lángba borultak. A tűzoltóság egész éjjel dolgozott. Ma reggel úgy látszott, hogy a tűz tovább terjedését sikerült megakadályozni, de délelőtt 10 óra tájban újra kiütött a tűz és lángba borította a *Fineston-Faire* kitűző-hidját, amely *leégett*. A kár *negyvenezer font sterling*.

— **Megszűkött főjegyző**. Király Helme városának, mint sátorralja ujhelyi tudósítónk jelenté, szenzációja van. Nagy Barna fiatal, alig egy év előtt megválasztott városi főjegyző tegnap megszűkött. *Pauliczky* Gusztáv városi bíró tegnap reggel a városbáza hivatalos helyiségében a *Wertheim*-szekrényt nyitva és üresen találta. A főjegyzőt hiába várták a hivatalba. Megállapították, hogy tegnapelőtt este sokáig dolgozott a hivatalban, azután az esteli vonattal elutazott. Azóta senki sem látta. *Bajusz* József szolgabíró azonnal megindította a vizsgálatot. Hogy mennyi a hiány, még nem derült ki. A szolgabíró táviratot küldött Budapest, Bécs, Hamburg, Bréma és Fiume városokba a főjegyző letartóztatása végett. A hűtlen tisztviselőnek felesége és két kis gyermeke van, a kik iránt nagy a részvét.

— **Letartóztatás a Leszámitoló Bankban**. Budapesten csütörtökön délelőtt meglehetősen izgalmas jelenet játszódott le a Leszámitoló Bank pénztára előtt. Egy elegáns öltözötű fiatal ember a bank egyik pénztára előtt zsebre akarta tenni azt az 1500 forintot, amelyet beváltott utánvételes fuvarlevelekért kapott. Egy detektív lépet elő s igazolásra szólította. A fiatal ember hebegve mondta meg a nevét és a foglalkozását. Mikor a bank igazgatója megtudta, hogy ki az illető, még nagyobb lett az elképedés. A dolog ugyanis úgy történt, hogy a bank igazgatóságát kora délelőtt telefonon felkérte *Die Lenardo Fortunato* utóda déligyümölcs nagykereskedő cég főnöke, hogy azt az embert, aki mostanában az ő aláírásával eljáró kisebb összegű fuvarlevél értékét akarja fölvenni, *tartóztassák le*. A letartóztatott fiatal ember pedig nem volt más, mint a nevezett cég főkönyvelője. A dologról rögtön értesítették a *Die Lenardo Fortunato* utóda cég főnökét, a kit szintén nagyon meglepett a telefonozás ezen eredménye, mert legkevésbé sem sejtette, hogy a kit ő keres — a házitolvaj — az maga

a főkönyvelő lesz. A könyvelő, *J. L.* kétségbeesve vallotta meg bűnét, s főnöke maga kérte szabadlabrá helyezését. A vizsgálat azért tovább folyik az ügyben. A kár körülbelül *negyvenezer korona*.

— **A Humbert-Cattani pör**. Párisból táviratozzák: Az államügyésznek azt az indítványát, hogy *Humberték* a Cattani-féle rágalmazási pörben mentesek fel, a nacionalista lapok nagy meglepetéssel fogadják és a mellett támadják az igazságügyminisztert. A *Figaro* szerint előkelő jogászok azt a nézetet vallják, hogy a Humberték ellen beadott panasznak egyáltalán nem kellett volna helyt adni, mert a spanyol hatóságok Humbertékát csalás, hamisítás és csalárd bukás címén szolgáltaták ki.

— **Lefokozott hajó-parancsnokok**. A haditengerészeti miniszter a *Bouvet* és *Gaulois* páncéloshajók parancsnokait felmentette parancsnoki állásuktól. A nevezett két hajó nemrég Toulon közelében egy hajógyakorlat alkalmával összeütközött. A miniszter elrendelte továbbá, hogy az *Escargole* torpedóvadász hajó parancsnokát haditörvényszék elé állítsák. Azokból a jelenetekből, amelyek a tengerészeti miniszterium ezekről a balesetekről kapott, a *Matin* szerint kikönik, hogy az említett három tiszt nem tanúsított elég hidegvérűséget és gyors elszántságot.

— **Adomány az öreg honvédeknek**. Az aradi ipar és népbank az aradi 1848/49-es honvédegyesületnek ötven koronát adományozott, mely adományért lapunk utján mond köszönetet az elnökség.

— **A mérgekeverők**. *Kisoda* temesmegyei községben ismét mérgezés történt. Egy *Ungurás* Illésné nevű oláh asszony pusztította el az urát méreggel, hogy szeretőjével egybekelhessen. Hasonló esetek gyakran fordultak elő Temes- és Krassó-Szörénymegyék románok által lakott községeiben, ahol az asszonyok könnyűszerrel akarnak megszabadulni a megunt férjektől. *Ungurásné* még csak 19 éves. Tizenégy éves volt, amikor a mostani férje ellopta őt a mezőről, ahol libákat őrzött, *Ungurás* juhászpásztor volt akkor s az ellopott leányt egy hónapig tartotta magánál, anélkül, hogy a leány szülei keresték volna. Mikor az erdei életet megunták, lementek a faluba s azóta együtt éltek, de törvényes házasságot nem kötöttek, mert a menyecske nem akart a pap elébe menni. Két évvel ezelőtt már egy más legényel is volt viszonya. *Ungurás* türe ezt, mert a menyecske azzal fenyegetőzött, hogy elhagyja, ha nem engedi a házhoz járni szeretőjét. Később erre is ráunt az asszony és új viszonyt kötött egy *Makucz* Simon nevű legénynyel. *Ungurás* ezt a viszonyt is ellenezte, de *Makucz* mindig pálinkával ment *Ungurás* lakására és a pálinka kedvéért szemet hunyt *Ungurás*. Az utóbbi időben azonban *Makucz* elfeledte a pálinkát, amiatt aztán *Ungurás* kiadta az útját. A múlt pénteken *Makucz* ismét elment az asszonyhoz, aki egyedül volt otthon. Közben hazaért *Ungurás* is s a mint együtt találta asszonyát a szeretőjével, s azt kérdezte, van-e pálinka? A kérdésre az asszony felelt, hogy van és átadott egy üveg pálinkát. *Ungurás*nak, aki mohón itta ki a majdnem fél liternyi italt. Nemsokára ezután *Ungurás*t iszonyu görcsök lepték meg. Reggelre már annyira rosszul lett, hogy áthivatta szomszédjait, akik előtt kijelentette, hogy a felesége megmérgezte. A beteg csakhamar meghalt. A csendőrök előtt beismerte az asszony, hogy megmérgezte az urát s ezt a helyszínen megjelent *Szigeti* Henrik törvényszéki orvos is megállapította, a miért azután *Kotócz* Pál vizsgálóbíró rendelkezése letartóztatták az asszonyt is, meg a szeretőjét is.

— **Testvérek harca** Halálos kimenetelű testvérháború volt hétfőn reggel a Kiliti község határában fekvő *Lipiczki* szálláson. Ezen a pusztán lakik az öreg *Lipiczki* Tamás két fiával,

Fülöppel és Andrással. Mind a két fia nős és családos ember s a birtokot együtt művelték az apjukkal. A két testvér azonban nem tud megférni egymás mellett különösen az asszonyok miatt. Vasárnap este mind a két *Lipiczki* fiu a faluba ment mulatni, magukkal vitték az asszonyaikat is s csak másnap reggel tértek haza. A mulatságon *Lipiczky* András felesége valami pletykát hallott, amit állítólag a Fülöp felesége terjesztett róla. Az asszony elmondta ezt az urának is. Másnap, amikor haza értek, a két testvér az istállóban találkozott. *András* kérdőre vonta bátyját. Szóváltás, majd pedig verekedés. A lármára kifutott az öreg *Lipiczki* Tamás is és amikor belépett az istállóba, akkor sujtott le *András* egy vasvillával Fülöp bátyjára. Az ütés azonban az öreg embert érte, aki ennek következtében eszméletlenül bukkott a földre. Fülöp ezt az alkalmat felhasználva, kicsavarta az öcséje kezéből a szerszámot s azt teljes erővel testvére fejére dobta. De ezzel még nem elégedett meg, hanem, amikor amaz tántorogni kezdett, kirántotta a vasvillát s azzal még néhány ütött testvére fejére, amitől az aztán holtan terült el a földön. Az öreg *Lipiczki* nagynehezen eszméletre térítették, de életbenmaradása alig remélhető. A csendőrség még aznap értesült a véres esetről s a gyilkost letartóztatta.

— **Magyar ember öngyilkossága Amerikában**. Egy amerikai magyar lap írja ezt a szomorú esetet: Megrendítő öngyilkosság történt múlt hó 25-én Clevelandban, a Washington-strasse 110 számú házban, *Dombi* Gábor magyar származású ember lakásán, hol *Kovács* János 28 éves fiatal ember pisztolylövessel oltotta ki életét. *Kovács* Soborról való, Sopronmegyéből. Két éve volt Amerikában. Múlt év áprilisban ismerkedett meg *Dombi* Annával, aki Sopronmegyéből *Arpásra* való. *Kovács*nak megtetszett a leány, kezdett neki udvarolni, majd házassági ajánlatot tett, mit *Dombi* Anna elfogadott. De hír jött Magyarországból, hogy *Kovács* Jánosnak otthon felesége, két fia van, a mit *Kovács* váltig tagadott. A leányt megnyugtatta *Kovács*. Az esküvőt kitűzték e hó 26-ára, de a leány kikötötte, hogy a határidőig nőtleniségét hivatalos okirattal bizonyítsa *Kovács*. A napokban azt kérdezte *Kovács* *Dombi* Annától: végső elhatározása-e, hogy nem megy hozzá, ha az irás meg nem érkezik. — A leány szemére lobbantotta *Kovács*nak, hogy rendetlenül viselkedik s mintha az ő házában volna, úgy iszik. — A leány ezen kijelentése után *Kovács*, ki az ágy szélén ült, a nélkül, hogy valaki észrevette volna: kivette zsebéből revolverét, azt magára sűtötte s golyója azonnal kioltotta életét. A lövés után csak pár jajsztót hallatott és kiadta lelkét. *Dombiék* azt hiszik, hogy *Kovács*ot az a félelem kergette az öngyilkosságba, mert tartott tőle, hogy a sobori előljáróság megérkező hivatalos értesítése leleplezi nős voltát. Tehát e miatti aggályból oltotta volna ki életét. E talányra az ő hazából majd megérkezik az igazi válasz.

— **Az ellopott ember**. Bohózatba illő dolog, az, ami Berlinben történt pár hét előtt. Betörők jártak egy külvárosi sátoros színházban, ahol cirkuszi produkciókat szokott egy vándortársulat a köznépmulattatására előadni. Éjszaka törték be a tolvajok és sebtiben összehordva mindenféle megmozgatható tárgyat, azt kocsiba rakták és elhajtották. A kocsizőreje felébredt a vagon-lakásban a gazda és lóra kapva a tolvajok után iramodott. Már az országútra értek a tolvajok, amikor a cirkusztulajdonos utolérte őket. Szerencséjére éppen akkor járt arra a csendőrőrszárny, melynek segítségével lefogták a betörőket. Amikor megvizsgálták a kocsiban levő lopott holmit egy bekötött zsákot talált a tulajdonos a többi közt. És a zsák egyszerűen megszólalt:

— Az istenre kérem, nyissák ki, megfuladok!

— Hiszen ebben egy ember van, kiáltottak fel meglepetten a csendőrök.

Felbontották a zsák kötelékeit és egy nyomorult, szájalmas külsejű ember mászott ki be-

lőle. A csendőr rávilágított a lámpásával és egy régóta körözött betörőt ismertek fel benne, aki pár hónap előtt megszökött a vizsgálati fogásból.

— Hát maga hogyan került ide? — kérdezték tőle.

— Nem volt szállásom és nagyon éhes voltam, mondta el sirva az ember; — künn csatangoltam a hideg éjszakában és ekkor meg láttam a cirkuszt. Senkisé volt a sátorban, csak egy részeg ember s az is aludt. Bemésztem tehát, hogy pár órát albassak. Körülnéztem és ekkor megláttam azt a zsákot, amelyben színházi ruhafélék voltak. Babujtam és elaludtam. Egyszerre azt éreztem, hogy valaki meg tapogat, majd pedig bekötözi a zsákot. Nem mertem életjelet adni magamról, mert féltem, hogy házbeliék vettek körül. Hanem aztán megijedtem, mert ketten felkaptak és elvittek. A következő pillanatban éreztem, hogy repülök és — hatalmas nyekkenéssel a kocsiba dobtak. Majd összetört a bordám. Nemsokára elindultunk és most itt vagyok. A bíróság az ellopott embert természetesen nagy örömmel fogadta és visszavitte a börtönébe. A többi tolvajt pedig részben pár hétre, részben két hónapra elítélte.

— Jótékonyág. Az aradi ipar és népbank az aradi tanítótestületnek segélyalapjának humanus céljaira husz koronát adományozott, mely nemes cselekedetért ezuton is hálás köszönetet mond az elnökség.

— Az új eljárás. Vevőközönsége érdekében tudatja velünk Porter Vilmos Nagy Áruháza, hogy az életnagyságu fényképek elkészítése tekintetében egy új eljárás lép életbe, mely által sikerül az eddiginél is sokkal jobb és élesebb nagyított képeket előállítani. Ajánlatos tehát, hogy a fénykép-bon tulajdonosok képeiket mielőbb nagyítás végett az áruháznak átszármasztassák, mivel jelenleg az elkészítésre nagyobb gond fordítható. Ismeretes, hogy életnagyságu fényképekre mindazon vevők tarthatnak igényt akiknek fénykép-bonjai összesen 10 korona vásárlásról szólnak.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Giron váltói.

(Leleplezések a nagy regényhősről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20.

Meglepő híreket hoz a szász trónörökösére vonatkozólag egy genfi lap, állítólag jól értesült forrásból, amelyek ha igazak, akkor teljesen megmagyarázzák a szász udvar rideg álláspontját.

A lap ezt írja.

Most már tudjuk, hogy miért utasította vissza a szász udvar a főhercegnő azon kérését, hogy gyermekeit láthassa. A szász udvar biztos forrásból és kézfogható jelenségek alapján meggyőződött arról, hogy a szász trónörökösné és Giron között való szakadás csak markirozott. Giron terve volt a látszólagos szakítás, valószínűleg azért, hogy a főhercegnőnek olyan előnyöket biztosítson, melyek életüket megkönnyítsék.

Azt a legjobb forrásból tudjuk, hogy Lujza és Giron anyagi zavarokkal küzdöttek és hogy Giron hazudott, amikor azt mondotta, hogy neki fekvő vagyona van. Megállapították, hogy Giron szegény, mint a templom egere és árva fabatkája sincsen.

Megállapították azt is, hogy Giron a hercegnőtől való elszakadása óta több ízben járt Brüsszelben is. A bankoknál és egyéb pénzintézeteknél, ahol 20—30—50 ezer frank értékű váltókat akart elhelyezni. A váltókon Lujza trónörökösné aláírása volt.

A mikor pénzügyi manipulációi nem si-

kerültek, akkor felkereste a genfi és lausannei pénzembereket, a kinnél azonban újabb kudarcot vallott. A szerencsétlen ugyanis nem gondolt arra, hogy a világ tényleg azt fogja binni, hogy a szakadás megtörtént és ezért bizalmatlanul fogják fogadni. Hogy magán segítsen és mégis valami pénzösszeghez jusson, még hazudott is és ezuttal cseberből-vederbe jutott.

A titok egy genfi bankár indiszkróciója folytán jutott napfényre. A genfi bankár egy ujságírónak mondta el, hogy a szöktetés után néhány nappal megjelent nála Giron és egy *negyvenes frankos váltót akart beváltani*, a váltón rajta volt a főhercegnő aláírása. A bankár ismerte az aláírást és valódinak találta.

A váltón levő dátum azonban bizonyította, hogy ez a váltó a *szökés után íródott* és ezért nagyon bizalmatlan lett Giron irányában. Meg is mondta Gironnak ezt őszintén. Ez arra, így szólt:

— Hát teljes diszkréció mellett mondhatom, hogy azt a váltót a főhercegnőtől *kárpót-lás fejében* kaptam!

Ez a rája nézve megszegyenítő felelet azonban az ellenkező hatást érte el, nem kapott pénzt.

A bankár ezt társai között tovább adta és Giron mindenütt visszautasították. Még az uzsorások is hidegen fogadták. Állítólag egy uzsorásnál ezt a 40,000 frankos váltót el tudta helyezni 10,000 frankért.

Egy brüsszeli bankigazgatónak azt mondta, hogy a pénz a főhercegnőnek kell.

— Én — ugymond — nem szorulok a pénzre, mert nekem még van elég. De hát a főhercegnőnek kell és ezt a váltót küldte nekem, hogy értékesítem. A toszkánai nagyhercegné ugyanis megfogja látogatni néhány nap múlva a leányát, Lujza főhercegnőt és ekkor anyai örökségének kifizetéséről is fog meg egyezni a főhercegnővel. Az igaz, hogy e tárgyalások és az örökség rendezése el fog tartani néhány hélig, de hát éppen azért van szüksége a főhercegnőnek pénzre.

A bankár megakarván tudni azt, vajjon a toszkánia nagyhercegnő tényleg megfogja-e látogatni a főhercegnőt, egy a toszkániai udvarhoz közel álló barátját kérte meg erre. Két nap múlva jött a válasz: „Hazugság, hogy a nagyhercegnő meg fogja látogatni leányát. *Eszeágában sincsen.*”

A bankár megtudta aztán, hogy maga Giron volt az, aki a toszkánai nagyhercegnő látogatását a lapokban közzétette, természetesen azért, hogy könnyebben pénzhez jusson.

Genfben azt is tudják már, hogy Giron előkészületeket tett, hogy a főhercegnővel *Észak-Amerikába utazzék, ha pénzügyeik* rendben lesznek.

A lap, amely Giron lelepleznie, kiírja egész határozottan, hogy Gironnak a „szakadással” az volt a célja, hogy pénzhez jusson és aztán a főhercegnővel, aki akkorára gyermekét megszülte, *Amerikába szököjék.*

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megölte a feleségét. Az aradi esküdt-szék előtt ma Morár Lúe kurtakéri lakos állott, mint vádlott. A büne az, hogy a feleségét *fejével agyonverte*. Iszákos ember volt, s e miatt sokszor összeütközésbe jött a feleségével. Egy alkalommal részeg állapotban elveszítette a pénzét, s emiatt szóváltásba keveredett otthon az asszonyal. A dolog oda fejlődött, hogy fejével a feleségére rontott s több csapással agyonütötte. A vádlott azt állítja, hogy az asszonyának két legénynyel szerelmi viszonya volt, s ezért támadott rá. Agyonütni nem akar-

ta. Ma több tanut hullgattak ki, köztük a vádlott fiait. A tárgyalást holnap, szombaton folytatják. Az esküdtszék elnöke Köller János, szavazóbírák: Kovács Marcell és Szöllösy Jenő dr., a vádat Meszlényi Antal dr. kir. ügyész képviseli, védő Schütz Henrik dr.

§ Lehet e ügyvédjelölt védő? E kérdés eldöntése végett tartott ma délelőtt, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a Kuria büntető szakosztálya Sellyey Sándor tanácselnök elnöklése alatt teljes ülést. Okot erre azon körülmény adott, hogy a Kuria II. büntető tanácsa *febr. 16* hó 3 án megsemmisítette a kalocsai esküdtszéknek azon ítéletét, mely kimondta, hogy a rablógyilkossággal vádolt Dér Károly földmivest kötélt általi halálra ítéli, mivel a vádlottat a kalocsai főtárgyaláson nem a kirendelt védő, hanem annak helyettese, egy ügyvédjelölt védte. A kuriai tárgyaláson a vádat képviselő dr. Baumgarten Izidor koronaügyész-helyettes azonnal felszólt a megsemmisítés ilyen indokolása ellen, melyet most a plenum elé is vitt. A mai teljes ülésen az előadó tisztet dr. Neuberger Ignác töltötte be, ki határozottan *megengedhetőnek tartja* az ügyvéd helyettesítését az ügyvédi rendtartásban körülírt személyek által, s így bejegyzett helyettese által is. Vele szemben Tóth Gerő vitatta az ellenkezőjét, de a teljes ülés az előadó álláspontjára helyezkedvén, kimondta: hogy védő ügyvéd akár kirendelt az, akár magánvédő, *helyettesítheti magát bejegyzett ügyvédjelöltje, akár más ügyvéd által is* A felelősség természetesen mindenkor a kirendelt vagy megbízott védőt illeti, ki helyettese ténykedéséért felelős.

NAPIREND.

Február 21. Szombat. Róm. kath. naptár: Szeverian. — Protestáns naptár: Szeverian. — Izraelita naptár: Sabbat, Mispatim. — Görög-keleti naptár (február 8.): Tódor vértanú. — A nap két 6 óra 40 perckor, nyugszik 5 óra 15 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülésterem

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, északon, keleten elvélve csapadék.

Február 21. Az aradi Erzsébet asztaltársaság közgyűlése este 7 $\frac{1}{2}$ órakor. — Ertekezlet a tanítók nyugdíja ügyében délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Polgári finiskola.)

KÖZGAZDASÁS ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 20.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Bágyadt irányzat mellett 16,000 méterméssa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek bágyadtak. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin, páris változatlan.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprillira	7.50— 7.51
Buza októberre	7.52— 7.53
Rozs 1903. áprillira	6.60— 6.61
Zab 1903. áprillira	6.08— 6.09
Tengeri 1903. májusra	6.04— 6.05
Tengeri júliusra	6.10— 6.11
Repce augusztusra	11.95—12.05

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprillira	7.55— 7.56
Buza októberre	7.56— 7.57
Rozs 1903. áprillira	6.64— 6.65
Zab 1903. áprillira	6.12— 6.13
Tengeri 1903. májusra	6.10— 6.11
Tengeri júliusra	6.16— 6.17
Repce augusztusra	—

Zárlat 6 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	689.25
Magyar hitelrészvény	745.75
Lezámitóbank részvény	455.—
Rima-Murányi vasút részvény	486.—
Osztrák-magyar Államvasuti részvény	699.25
Köszti vasút	618.50
Városlí viamos vasút részvény	314.—

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

A tartós lanya irányzat folytán a malmok tartózkodó vételkedvet tanusítottak s csak is nyomott árakon vásároltak.

Elkelt mintegy 1000 métermázsa buza és 400 métermázsa tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.10—7.20.

Buza közép 7.00.

Tengeri 5.20—5.30.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.

Zab névleges jegyzés 5.40—5.50.

Az irányzat változatlan.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditóren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Politzer Karolin, Eger. — Wessely R. Záyráb. — Tancer M., Budapest. — Zuckermann Chance, Kuty. — Hegenbarth Ede. Aussig. — Haas Agoston J., St. Nikolaj. — Bród Henrik, Podebrád. — Drobnik Teréz, Bécs. — Schindler Vencel, Bécs.

Szeszüzlet.

— Február 20. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 10% Mac % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szűritőti moslék 12.80—13— korona tisztasságnaként.

Jogikönyvtár. Alkalmi vétel!

- 1 Corpus Juris 1000—1901. teljesen új példány 200 K. helyett 100 kor.
1 Dárday: Közigazgatási Törvény-tár II. kiadás 8 kötet és tárgymutató 92 K. helyett 46 kor.
1 Közigazgatási Lexikon 3 kötet, 1/2 bőrkötésben 35 kor.
1 Márkus: Igazságügyi Törvények 12 kötet 144 K. helyett 72 kor.
1 Marschalko: Igazságügyre vonatkozó rendeletek 7 kötet 84 K. helyett 42 kor.
1 Pallas Lexikon 16 kötet 110 kor.

Valamennyi kötet teljesen új.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésben, Aradon, 217

Weitzer János-(Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

REGÉNY-CSARNOK.

A távollévő.

— Francia regény. — Irtá: Montégut Maurice. (Folytatás.)

Gábor — talán oktaianul, — annak a szükségét érezte, hogy a dolgot természetes világításba helyezze, azért nagy buzgalommal kezdett hozzá a bemutatásokhoz:

— Igen. öreg barátom, itt van a feleségem, Lucienne, ez a fiám, Jakab. Ott van Albert felesége, Kamilla asszony s itt Chantrier asszony, a szomszédunk s jóbarátunk. — tette végre hozzá olyan hangon, melyről ő maga azt hitte, hogy szilárd a csengése.

Henrik ismételte az üdvözléseket, megértette, hogy itt valami titokba keveredett bele... csak egy szó még és nagy szerencsétlenséget okozhatott volna. Későbbi időre hagyta ennek a találynak a megoldását s iparkodott teljesen alkalmazkodni a jelenhez, nehogy újabb önkéntelen hibát kövessen el. De mi lehetett a szerepe Renéének, ennek a bizalmas idegennek itt a háznál? Henrik elbűvölten, elragadtatva nézte a fehér haját, amelyet rögtön hazá-

ja havával hasonlított össze. Tehát Gábor nem vette feleségül? Sőt más lett a felesége? O annyi igaz, hogy az a másik is csinos volt, de mégsem volt az, ami Renée! Szegény Renée!

Bizonyára sokat szenvedett... S hogy jut ide? Őrosabban tette volna, ha őt szereti, őt nem tántoritotta volna el tőle semmi.

Közben a régi barátai valósággal ostrom alá vették s szorakozottsága ellenére is kénytelen volt felelni nekik; felidéztek mindannyian még egyszer a múltat, de annyi mindenféle tekintetre kellett vigyáznok, hogy csak hétköznapi dolgokra, vagy területes leírásokra szorítkozhattak; csak olyan dolgokról beszéltek, a melyeket az asszonyok is hallottak: hogy írta Gábor egy könyvet a másik után, míg végre a modern írók legelső sorába küzdötte fel magát. S aztán elsorolták, hogy micsoda címeket kapott. De házasságáról alig beszéltek, hiszen Renéet is kimélni kellett.

Aztán Deschellerin nyugodt, dolgos pályájáról kezdtek beszélni. Morsalinesnek jutott ki, hogy szépet alkotson, Deschellerinnek ellenben a jötevéis jutott osztályrészüül. A tudomány számtalan igazságot köszönt neki, Deschellerin előbbre, magasabbra vitte a maga tudomány-ágát jobban megértette s valóban megérdemelt minden dicséretet. De a derék orvos nem hagyta tovább beszélni a barátait.

— Elég, elég volt, ne beszéljétek ostobaságot össze-vissza; egyszerűen mentem a magam utján, dolgoztam, energiával, kitarással, ez igaz. Vontam a barátákat, mint az ígás barom s így fogok tovább dolgozni, míg a nap örökre le nem megy számomra.

— S te Dombasles? — kérdezte Henrik.

Albert félrehuzta a képét.

— Én... semmi... s te, Falkenberg? Kamilla jól hallotta azt az „én... semmi...“t. Tehát az semmi volt, hogy ő lett a felesége? Valóban, a férje kezd elviselhetetlenül arcátlan s goromba lenni.

Megmagyarázhatatlan okokból ez még csak megerősítette a Renée elleni gyűlöletét, mert mindennek ez a szegény asszony volt az oka.

A svéd Albert kérdésére először lehajtott a fejét, aztán lassan mondta:

— Én, én? Én elhagytam Párist, mert spleen és honvágy szállt meg és fölmenekültem északi hazámba, mert szükségem volt hidegre, — hideg kellett a homlokomnak, hideg kellett a szívemnek.

E szavaknál elfuladt egyébként is tompa hangja. Renée, aki hátradőlve ült egy karos-székből, a szemét makacsul egy óriási palma nagy leveleire irányította, Gábor pedig a fejét lehorgasztva, a cipőjével kavarta a kavicsot. Deschellerin és Dombasles pedig résztvevő, de nagyon is komoly arcot vágtak; Lucienne tanulmányozta őket, Kamilla pedig a szemét legeltette ezen a jeleneten, mert megértette a helyzetet, össze tudta rakni fejből a régi történeteket s fölényesen mosolygott.

— Több évig kóvályogtam szárazon és tengeren — folytatta Henrik egyhangú csendű hangján. — De a szemem nem tartott fogva semmiféle tájképet, tele volt azokkal az alakokkal, amelyeket Franciaországból vittam magammal. Nem tudok tehát semmit elmondani abból, amit láttam vagy hallottam, mert a fülem sem tartott meg többet, mint a szemeim. Sokáig kóboroltam így a tömegben, anélkül, hogy közibe keveredtem volna, anélkül, hogy részt vettem volna külső életében. Aztán évek múlva, hosszú évek múlva, rátaláltam újra, magamra, megtaláltam harmadik énemet. Ez a harmadik nyugodt volt, hosszú betegségből gyógyult meg, de még kábult volt a régi fájdalomtól. Nem volt semmi vágya, élt bele a világba, mint ahogy valaki a lejtőn csuszik lefelé, gépszzerűen, a saját teste súlyától huzva lefelé. Megtanultam újra beszélni, bár eleinte meglepett a saját hangom, úgy, hogy szinte féltem tőle. Megtanultam újra gondolkodni, de nehezen, mert elmém gépezete a kábultságtól berozsdásodott.

— Végre, lassankint a szervezetem kezdett ismét úgy működni, mint hajdan; megint ember lettem, mint a többiek, bár a bánat s az elveszett ifjuság nyomasztó teher volt rajtam. Tizenkét esztendő múltán megöregedve, megváltozva, azt hittem, visszatérhetek Franciaországba, azt hittem, meglehetek győződve, hogy az érett embernek nem kell félnie a gyermek-

betegségektől. Elfogott a vágy, hogy lássalak benneteket mindnyájakat még egyszer, megöllejek még egyszer s ez a sóvárgás nem távozott tőlem. Ez az én történetem: egyszerű, tiszta, mint a tükör, amelyet pár percre egy lehellet elhomályosított, de amely csakhamar visszanyerte nyugodt felületét, amelyen át most új képek vonulnak, anélkül, hogy megmaradnának benne! Ismétlem: ez az egész történetem.

— Ez az egyszerű történet úgy hangzik, mint valami regény, Falkenberg ur, — szolt Kamilla. — On azt mondta, hogy Franciaországban szenvedéseket állt ki... szabad tudni, hogy miért?

— O egészen közönséges történet, — felelte Falkenberg halkán, — sok emberrel megtörtént s azok épp úgy nem haltak bele, mint ahogy én nem. Szerettem, anélkül, hogy viszontszerettek volna. De nevetségessé teszem magamat, ha így beszélek most, amikor a hajam őszbe csavarodik.

Kamilla egy pillantást vetett Renée ősz hajára s azt sziszegte:

— A szerelemnek néha egészen ősz a haja!

— Szeretni anélkül, hogy viszontszerelemre találjunk, szomorú dolog, — szolt meg most Lucienne is reszketővé vált hangon — de még szomorubb dolog, ha az embert szereték s most már nem szeretik.

Ekkor ébredt fel Gáborban a sejtelem, hogy a tragikus magyarázatok s a heves civódások órája közel van; a titka mintha közeledne felszínre kerülni. Kétségtelen, hogy a gyanu nagy csendben már régen halmozta egymásra a bizonyítékokat; minden recsegétt-ropogott s ősz-eomlóban volt. O pedig gyáván állt ott a két egymással össze nem békíthető szenvedélye között, zordonul vonakodott, hogy a szeretett asszonyok egyikét feláldozza, mindegyiket teljesen és tökéletesen akarta birni, úgy mint most.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

Table with 4 columns: Station, Direction, Time, and Notes. Includes routes for ARADROL, ARADRA, Erdély felé, Erdély felől, Temesvár felé, Temesvár felől, Szeged felé, Szeged felől, Brád felé, Brád felől.

Nemzeti színház.

Bérlétszünet. Páros. Szombaton, 1903. évi február hó 21-én: Az ARADI DALEGYLET közreműködésével LOHENGRIN. Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner Richard. Fordította: Böhm G. és Ormay F. Rendező: Polgár Sándor. Karnagy: Orbán Arpád.

Table listing cast members: SZEMÉLYEK: I. Henrik, Lohengrin, Brahanti Elsa, Gottfried, Tellramund, Ortrud, neje, Királyhirdője, 1. lovag, 2. lovag, 3. lovag, Békéssy Gy., Bejczy Gy., Singhoffor V., Klay Margit, Szabó József, Répásy G., Juhász S., Ung. Ári V., Abai Gyula, Kiss József, 4. lovag, 1. asszony, 2. asszony, 1. apród, 2. apród, 3. apród, 4. apród, 5. apród, 6. apród, Szabó S., Bérczi Magi, Fekete A., Hajnal Ilona, Gergely Giza, Berei Ilona, Berei Jolán, Ligeti B., Bogár Anna, Történik Antwerpenben.

Kezdete este 7 órakor.

Legjobbak a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

Maggi ízesítésre

minden leves-, bouillon-, mártás- s főzeléknek stb. meglepően jó ízt kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.

Üvegecskében 50 fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK

táplálóleves készítésére

1 tok egy adaggal 12 fill.

1 „ két „ 20 „

Egyszerűen, forró víz ráöntése által, tehát minden egyéb hozzávaló nélkül, azonnal előállítható.

FRANCZIA LEVESEK

kétadagos táblákban doboz 15 fill.

Erődús, könnyen emészthető, egészséges levesek, melyek csupán víz hozzáátételével azonnal készíthetők. 19 különféle fajtában.

Egy kisérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és drogueriában kapható.

Aki jó és szép cipőt akar

az készítesse cipőit

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészében

Szabadság-tér 4. (Pölzi-kávéház mellett.)

Készít legújabb divat szerint és 12-13 éves lábakra

(Orthopäd) gyógy-czipőket.

98—1903 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann féle gyár kérményének lebontásából kikerült 47000 drb. téglá eladása iránt folyó év február hó 23-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1000 darabonként 24 korona.

Bánatpénzül letendő 100% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Ajánlatok 10000 drb. téglára is elfogadhatnak.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi február hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

8517—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Trutia Péter ügyvéd végrehajtónak, Morán Gyula férj. Csora Florené végrehajtást szenvedő elleni 84 korona tőkekövetelés és járu-iekai iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Kurtics községben fekvő, a kurticsi 1314. sz. tkvben A. I. 1. sor. alatt foglalt egész ingatlan az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-ának d) pontja alapján az árverést 935 koronában ezzel megállapított, kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903. évi marcius hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor Kurtics községében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100%-át, vagyis 93 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Aradon, 1902. évi november hó 29-ik napján. Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tszéki bírő.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

1789—1903 kh.

Hirdetés.

Értesitem a város lakosságát, hogy a földművelésügyi minister ur a Somogyi Géza kereskedő és Huszár Adolf gyógyszerész Uj-pesti lakosok által készített „állatok emésztését elősegítő táppornak” forgalomba hozatálát engedélyszte. Amennyiben azonban ezen táppor kelendőségének előmozdítása céljából akként is árutatnék, hogy az egyes állati betegségek ellen óvszerűl és gyógyszerűl is sikerrel alkalmazható, ez mint visszaélés büntetendő fog.

Arad, 1903. február hó 10-én.

Sarlot,

főkapitány.

3943—1903.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. cz. 39 §-a értelmében a f. évi I. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi I. adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi díj, utadó és csatornázási költség tartozásait és munkás betegsegélypénztári hozzájárulásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régiebb díj és adótartozásaik azonnal, a f. évi I. adórészlet pedig február hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy az I. adórészletre nézve február hó 24-től kezdve a zálogolás fog megeletni, s amennyiben ennek daczára az adó- és hadmentességi díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1903. évi február hó 15-én.

A városi tanács.

Posta czim: Müller J. és fia Arad.

Ruha festészet.

A tavaszi idény beálltával tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (Ceppek),

gyermek kabátkák,

férfi öltönyök, női ruhák

egészben, minden bontás nélkül

festetnek

vagy vegyileg tisztíttatnak

Müller J. és Fiánál

Aradon,

Asztalos Sándor-utca 2—3. — Forray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29—30.

Posta czim: Müller J. és fia Arad.

Vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközölkötteknek.

Allein echter Balsam aus der Schweiz-Geographie A. Thierry in Pragrad.

Miért szenved Ön?

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSOT

használja kiváló hatással sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére felhasználhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellfájás ellen gyermekágyasoknál, a tejáradat csökkenésénél, mellkeményedésnél, csuzos állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábaknál és csontszu ellen vágás, szúrás, lösebek és ütéseknél, gonyedees sebek, Carbunkulus és minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett sebeknél, betegelnél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balszam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerükben utólrhetetlen szer nincs kitéve megromlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, ugyazintón nem szenvednek sem a fagytól, sem a forrástól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig eredményt és segítséget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad hamisítványokhoz, vagy érték- és hatástalan ugynevezett potaszokhoz nyulni, mely csak csaléitan pénzkiadás, hanem tartunk magunkat ezen két régóta bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világírti szerekhez, melyeket, minden háznál készletben kellene tartani. Ahol nem kapható a valódiság minden ismeretjelével, rendeljük egyszerűen direkt a következő czimen:

THIERRY (A.) gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pragrad, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Budapesti főraktár: Főrek J. gyógyszerárában, Király-utca. Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerárában és Beosben Brady C. gyógyszerészénél. 2714/III.

Az Új Eljárás.

Az életnagyságu fényképek elkészítési módja, mai naptól fogva, megváltozik.

Az új eljárás lehetővé fogja tenni, hogy az ediginél is szebb és élesebb nagyított képeket szállithassak.

Tisztelettel felkérem a fénykép-bon-tulajdonosokat, sziveskedjenek fényképeiket nagyítás céljából **mielőbb átszármasztatni, mivel most az elkészítésnek legtöbb idő szentelhető!**

Arad, 1903. február hó 20-án.

Kiváló nagyrabecsüléssel:

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetések felvételére a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

—•• Telefon szám: 151. —••

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledeknek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

Szukop Sándor

ezelőtt Hammer és Szukop, Arad, Salacz-utca. A legjutányosabban készít egyenruhákat és hadfelszereléseket, továbbá uri öltönyöket a legújabb szabás és divat szerint. 487

Üzletnek, műhelynek

alkalmas utcái sarok helyiség, lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Bérbe adandó üzlet Lippán.

Egy jóforgalmú liszt- és kenyér üzlet dohánytözsdevel és teljes lakással, kedvező feltételek mellett május elsejétől bérbe adandó. Értekezhetni a kiadóhivatalban. 494

Ingtalanokra kölcsönt

15.000—5.000.000 koronáig 4—5% kamatra közvetít a legregibb — 35 év óta fennálló, mindenütt megbízhatónak és előnyösnek elismert „Tax-, Gutachter- und Negoss-Geschäft“ J. W. Obereindorf, Magdeburg. Ajánlatokhoz válaszbélyeg csatolandó. 495

Van szerencsem a n. é. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitos és diszitó-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüssel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsoomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölk.

Egy jó házból való út tanulól felveszek. Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszitó 228

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőleg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzebethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárában Aradon. 1810

Zongora készítő és hangoló ipar áthelyezés!

Van szerencsem a tek. közönség szíves tudomására hozni, hogy a fent nevezett iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be. 241

Szakszerűen eszközölk mindennemű javítást és hangolást helyben és vidéken. A tek. közönség hecses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló

Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház.)

Szabadság-tér 15. sz. a.

egy nagy

üzlet-helyiség

f. é. május hó 1-étől

kiadó.

Bővebbet Weisz Mór és Fiai cégnél. 499

TARY BÉLA

kocsigyártó és fényező

Arad, Boros Béni-tér 10. szám.

Készít mindennemű **kocsikat** a legújabb minták szerint. Ugyszintén javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Kész kocsik nagy választékban

kaphatók.

Ócska kocsik előnyös feltételek mellett becsereíltetnek.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek. 371

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XIII-ik rendes közgyűlését

1903. évi február hó 22-én ó. e. 11 órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az alapszabályok 75. és 80. §§-ai értelmében felügyelő-bizottság és két választmányi tag választása.
3. A részvényesek netaláni indítványai.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókin-tézeteinél Makón és Pécskán még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1903. február 1-én.

345

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.